

KUNST I BØRNS DAGLIGDAG

En guide til kunst og kultur i børns fritid

KUNST I BØRNS DAGLIGDAG

En guide til kunst og kultur i børns fritid

INDHOLD

Forord	5
1. Introduktion	6
2. De formelle rammer	8
3. Guide til de enkelte kunstarter	9
• Arkitektur, kunsthåndværk og design	10
• Billedkunst	16
• Film og medier	22
• Litteratur – bøger, tegneserier og fortællinger	30
• Musik	36
• Scenekunst – teater, opera, dans, performance og cirkus	42
• Biblioteker	48
• Museer og arkiver	54
4. Valg af kunstner	58
5. Økonomi	66
Hvor er der mulighed for at søge tilskud?	
• Kommunen	66
• Staten	66
• Fonde og sponsorer	68
6. Litteraturliste	70

KUNST I BØRNS DAGLIGDAG

En guide til kunst og kultur i børns fritid

Udgivet af

Børnekulturens Netværk
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Tlf. 33 73 33 70
bkn@boernekultur.dk
www.boernekultur.dk

Tekst og redaktion

Børnekulturens Netværk:
Sekretariatschef
Jan Helmer-Petersen

Journalist

Monica C. Madsen

Redaktør

Trine Møller Madsen

Grafisk tilrettelæggelse og produktion

Adman Kommunikation Aps

Foto

Henning Hjorth

Tryk

Kailow Graphics

ISBN-nr.:

87 87882 66 3

Elektronisk ISBN-nr.:

87 87882 67 1

Kunst i børns dagligdag består af i alt tre guides, der henvender sig til henholdsvis dagtilbud, skole og SFO samt fritidssektoren. Serien er blevet til på initiativ af en fokusgruppe under Børnekulturens Netværk. *Fokusgruppen om mødet med den professionelle kunstner* består af:

Birgit Andersen, Kulturarvsstyrelsen
Helle Beknes, Undervisningsministeriet
Jacob Breuning, Det Danske Filminstitut
Merete Dael, Børnekulturens Netværk

Karin Heering, Greve Kommune
Jan Helmer-Petersen, Børnekulturens Netværk
Aase Hofmann, Kunststyrelsen
Ebbe Høyrup, Levende Musik i Skolen

Kunst i børns dagligdag

Det er vigtigt, at der findes engagerede voksne i fritidslivet og på kulturinstitutionerne, som sørger for, at danske børn møder kunst og kultur. Ligeså vigtigt er det, at disse formidlere har redskaber i hænde, som kan hjælpe dem i deres arbejde.

Vi skal sørge for, at vore børn får muligheder for at få kulturelle oplevelser gennem hele deres opvækst og på steder, hvor de færdes. Ud over hjemmene er fritidsaktiviteterne betydningsfulde steder, hvor børn henter indtryk, der præger dem for livet. Det er afgørende, at fritidslivets frivillige og professionelle er med til at give børn gode kulturvaner.

Derfor glæder det mig, at Undervisningsministeriet ligesom Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er blevet medlem af Børnekulturens Netværk. Jeg har store forventninger til, at det sektoroverskridende samspil, der hele tiden har fundet sted, nu er formaliseret. Øget samarbejde mellem eksempelvis foreninger og kulturinstitutioner rummer gode muligheder for at styrke alle parter indsats.

Jeg håber altså, at denne publikation om kunst og kultur i fritiden vil give inspiration til nye, spændende kulturelle og kunstneriske aktiviteter.

Brian Mikkelsen
Kulturminister

Foto: Klauke Holsting

1. Introduktion

Kunst i børns dagligdag er en guide til arbejdet med kunst- og kulturaktiviteter i fritids- og ungdomsklubber, foreninger og kulturinstitutioner. Guiden er tænkt som et praktisk værktøj, man kan bruge til at sætte nye aktiviteter i gang. Den rummer information om en lang række områder, f.eks. støttemuligheder, tilbud om rådgivning, mulige samarbejdspartnere, links på internettet, relevant litteratur og sidst – men ikke mindst – gode eksempler på konkrete kunst- og kulturaktiviteter for børn og unge, man kan lade sig inspirere af.

Mange fritids- og ungdomsklubber, foreninger og kulturinstitutioner har en lang tradition for at lade børn og unge møde og afprøve kunsten og kulturens mange former. Ved at inddrage kunst og kultur i dagligdagen, ved at få besøg af teatergrupper, musikgrupper og forfattere og ved at besøge museer og udstillinger, tager fritidsinstitutionerne tit initiativ til at give børn og unge oplevelser, som de måske ikke ellers ville have fået.

Også fra statens side er der fokus på fritidsinstitutionernes, foreningernes og kulturinstitutionernes indsats. Som et af de sidste skud på stammen har Kunstrådet fået *Huskunstnerordningen*, som giver blandt andet fritidsklubber og foreninger mulighed for at ansætte kunstnere som gæstelærere i en kortere eller længere periode. Mange har allerede benyttet dette tilbud.

Børnekulturens Netværk har i sin første handlingsplan for 2004-2005 haft særligt fokus på børns møde med den professionelle kunstner og på kvalificering af formidlere. I den nye handlingsplan for 2006-2007 er kultur i familien et af de særlige fokusområder, og Netværket vil i de kommende år bakke op om samarbejdet mellem kultur- og fritidssektoren på dette område.

Børnekulturens Netværk hører under Kulturministeriet og rådgiver alle interesserede om børn og kultur, også medarbejdere fra fritidsklubber, foreninger og kulturinstitutioner, der ønsker at lave kulturaktiviteter for børn.

Kunst i børns dagligdag udgives for første gang, og den vil løbende blive opdateret, både i elektronisk form på internettet, og i reviderede, trykte udgaver.

Det er vores håb, at den vil blive brugt efter fortjeneste, og vi hører gerne fra alle, som har kommentarer og forslag til forbedringer.

God arbejdslyst!

*Børnekulturens Netværk
København, september 2006*

2. De formelle rammer

Medarbejderne i fritids- og kulturinstitutioner har vide rammer for deres daglige arbejde, og det er i høj grad op til den enkelte institution at skabe rammerne og indholdet for dette arbejde. Derfor har de mange muligheder for at sætte kunst- og kulturaktiviteter i gang.

Lov om social service

De overordnede regler for fritidsinstitutionerne beskrives i *Lov om social service*. Institutionerne skal – i samarbejde med forældrene – give børn omsorg og støtte det enkelte barns muligheder for at udvikle sociale og almene færdigheder, som kan styrke barnets alsidige udvikling og selv-værd, og bidrage til, at barnet får en god og tryk opvækst.

Institutionerne skal også give børn muligheder for oplevelser og aktiviteter, der stimulerer deres fantasi, kreativitet og sproglige udvikling, og som giver dem rum til at lege og lære, til at udfolde sig fysisk, til at være sammen med andre og til at udforske omgivelserne. Endelig skal institutionerne

også være med til at give børn forståelse for kulturelle værdier og for samspillet med naturen.

Folkeoplysningsloven

Rammerne om foreningernes aktiviteter sættes af Folkeoplysningsloven. Den er en af de vigtigste børnekulturlove, da den blandt andet stiller krav til kommunerne om, at de skal stille lokaler til rådighed og give tilskud til lærerlønninger i forbindelse med undervisning. Næsten al fritidsvirksomhed for børn og unge op til 24 år er afhængig af disse tilskud, og en del billedskoler, dramaskoler og andre kulturskoler får også tilskud via *Lov om folkeoplysning*.

Kulturinstitutioner som museer og biblioteker samarbejder i stigende grad med fritidsinstitutioner og foreninger om nye initiativer og aktiviteter til børn. Det lokale kunst- og kulturliv indgår som en vigtig del af arbejdet, og i denne guide peger vi på nogle af de mange muligheder, som nye lokale samarbejder kan være med til at udvikle.

3. Guide til de enkelte kunstarter

De følgende sider er en guide til fritids- og ungdomsklubber, foreninger og kulturinstitutioner, der ønsker at lave særlige aktiviteter eller forløb, hvor børn og unge møder den professionelle kunst. Guiden giver – kunstart for kunstart – overblik over aktuelle aktiviteter og tilbud, mulige samarbejdspartnere og tilbud om råd og vejledning.

Hvert afsnit indledes med en beskrivel-

se, der giver et overblik over den enkelte kunstart. Herefter følger en oversigt over de organisationer, institutioner og foreninger, der har tilbud eller kan hjælpe med råd og vejledning. Til slut findes en oversigt over relevante hjemmesider og portaler til videre info-søgning.

Kunstarterne er listet alfabetisk. Hertil kommer to særskilte afsnit om *Biblioteker* samt *Museer og arkiver*.

ARKITEKTUR, KUNSTHÅNDVÆRK OG DESIGN

De tre kunstarter arkitektur, kunsthåndværk og design spiller en stor rolle for vores kulturarv, fordi de former de fysiske rammer, vi lever vores daglige liv i. Giver vi børn mulighed for at arbejde med arkitektur, kunsthåndværk og design får de redskaber til at forholde sig engageret, reflekteret og kritisk til de bygninger, de rum og de former, som omgiver dem i hverdagen

En række af landets museer har særudstillinger og samlinger om arkitektur, kunsthåndværk og design, som de gør en særlig indsats for at formidle til børn og unge. F.eks. kunstmuseerne *Louisiana* i Humlebæk, *Arken* i Ishøj og *Trapholt* i Kolding, *Kunstindustrimuseet* i København, *Glas museet Ebeltoft* og *Danmarks Keramikmuseum* i Middelfart. På flere af museerne kan børnene kombinere deres besøg i samlinger og særudstillinger med værkstedsaktiviteter. Kontakt museerne for oplysninger om relevante udstillinger og tilbud til børn og unge. Se kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder har desuden udviklet en række tilbud, som introducerer børn til arkitektur. På www.born-kunstogbilleder.dk er de forskellige projekter og tilbud beskrevet. Man kan også kontakte foreningen for mere information. Kontaktinfo findes under *Råd, vejledning og tilbud*.

Udstillinger om arkitektur

Dansk Arkitektur Center (DAC), Louisiana Mu-

seum for Moderne Kunst og Arken har hvert sit permanente tilbud om formidling af arkitektur til børn, unge og familier.

DAC tilbyder byvandring og omvisninger i centerets skiftende udstillinger – se de aktuelle tilbud på www.dac/undervisning.dk. Centeret udgiver også en række undervisningsmaterialer om arkitektur. Blandt andet et netbaseret materiale på www.arksite.dk, hvor børn og unge kan se billeder af bygninger, boliger og byrum fra hele verden og finde information om arkitekter og arkitekturhistorie.

Louisiana har tradition for årlige arkitektur- og designudstillinger, og både *Louisiana* og *Arken* har faste undervisnings- og formidlingstilbud i arkitektur, som kan kombineres med workshops. Skoler og fritidsinstitutioner kan desuden rekvirere undervisningsmateriale til forskellige aldersgrupper, som man kan arbejde med før eller efter besøget på museet. Kontaktinfo findes under *Råd, vejledning og tilbud*.

Kunsthåndværk og design

Både *Kunstindustrimuseet* i København, *Trapholt* i Kolding, *Glas museet Ebeltoft* og *Danmarks Keramikmuseum* i Middelfart har permanente samlinger af kunsthåndværk og design.

Kunstindustrimuseet har faste undervisningstilbud til børn og unge. Museet laver desuden familieomvisninger og særlige

arrangementer for børn og deres familier i efterårsferie og vinterferie, og på Kulturturnatten. Se aktuelt program og tilbud på www.kunstindustrimuseet.dk.

På *Trapholt* formidles design for børn på to niveauer – til små børn og til større børn. Børnene er selv aktive i formidlingen, som foregår gennem gruppeøvelser og opdagelseslege.

Glasmuseet Ebeltoft og *Danmarks Keramikmuseum* tilbyder børn og unge særlige studier i samlinger og særudstillinger, som kan kombineres med værkstedsbesøg.

For yderligere oplysninger se kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Råd, vejledning og tilbud

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder

Åsen 2
8548 Hornslet
Tlf. 86 99 41 50
info@bornkunstogbilleder.dk
www.bornkunstogbilleder.dk

Kontaktperson:

Karen Marie Demuth
karenmarie.demuth@get2net.dk

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder kan give inspiration til, hvordan man griber billedarbejde med børn an. Foreningen skaber nye vinkler på billedarbejdet med børn gennem sine landsdækkende aktiviteter og sit tværfaglige netværk for debat og udveksling af inspiration mellem skoler og daginstitutioner, museer, biblioteker, kulturhuse, uddannelsesinstitutioner, billedskoler, musikskoler og projekter.

Dansk Arkitektur Center (DAC)

Strandgade 27B
1401 København K
Tlf. 32 57 19 30
www.dac.dk

Kontaktperson:

Pia Rost Rasmussen
prr@dac.dk
Tlf. 32 64 54 88

Dansk Arkitektur Center er et udstillingssted og videnscenter for dansk og international arkitektur, der skal udbrede kendskabet til bygningskunst og bykultur. *DAC | Undervisning* står for særlige tilbud til børn og unge, f.eks. arkitekturudstillinger, byvandring i København og netbaseret undervisningsmateriale (www.arksite.dk). Centret tilbyder også lærervejledning og -seminarer.

Louisiana Museum for Moderne Kunst

Gl. Strandvej 13
3050 Humlebæk
Tlf. 49 19 07 19
www.louisiana.dk

Kontaktperson:

Louisianas Formidlingsafdeling
Naja Pedersen
np@louisiana.dk

Louisiana er et museum for moderne international kunst og samtidskunst, arkitektur og design. Louisianas aktiviteter for børn og unge tager afsæt i museets udstillinger og permanente samling. Formidlingen er dialogbaseret og tager udgangspunkt i konkrete værker. Louisianas Børnehus tilbyder åbne værksteder alle dage kl. 10 - 16 og søndagsværksteder med omvisning kl. 14 - 16.

ARKEN Museum for Moderne Kunst

Skovvej 100
2635 Ishøj
Tlf. 43 54 02 22
www.arken.dk

Kontaktperson:

Christina Weber
christina.weber@arken.dk
Tlf. 43 57 34 55, tirs - fre kl. 10 - 15

Arken har tilbud til og faciliteter for børn både inde og ude. Formidlingen og værkstedsaktiviteter tager udgangspunkt i museets udstillinger og i Arkens egen arkitektur. *Børnerummet* er et formidlingsrum til fri afbenyttelse, hvor museets særudstillinger bliver formidlet rumligt. Her kan børn tegne, kigge i billedbøger og lave andre skiftende aktiviteter, som

knytter sig til udstillingerne. Se www.arken.dk/bornerummetonline.

Kunstindustrimuseet

Bredgade 68
1260 København K
Tlf.: 33 18 56 56

info@kunstindustrimuseet.dk
www.kunstindustrimuseet.dk

Kontaktperson:

Rikke Rosenberg
rr@kunstindustrimuseet.dk
Tlf. 33 18 56 82

Kunstindustrimuseet er et udstillingssted for dansk og internationalt kunsthåndværk, kunstindustri og designprodukter. *Designstudiet* er en særlig del af museet, der henvender sig til børn. Her findes bl.a. et åbent magasin, hvor man kan tage tingene ned fra hylderne og se nærmere på dem.

Trapholt

Æblehaven 23
6000 Kolding
Tlf. 76 30 05 30
kunstmuseum@trapholt.dk
www.trapholt.dk

Kontaktperson:

Karen Grøn
kg@trapholt.dk

Trapholt er et museum for moderne kunst, kunsthåndværk, design og møbeldesign – med gode faciliteter for børn, børnefamilier, skoler og institutioner både ude og inde. Museet tilbyder formidlingsforløb, baseret på gruppeøvelser og opdagelseslege, til både små og større børn.

Glas museet Ebeltoft

Strandvejen 8
8400 Ebeltoft
Tlf. 86 34 17 99
glasmuseet@glasmuseet.dk
www.glasmuseet.dk

Kontaktperson:

Pauline Asingh
paa@glasmuseet.dk

Glas museet Ebeltoft har en omfattende samling af moderne glaskunst og viser desuden særudstillinger om den seneste udvikling i moderne glaskunst. Glas museet tilbyder særlig omvisninger for børn og unge.

Danmarks Keramikmuseum

Grimmerhus
Kongebrovej 42
5500 Middelfart
Tlf. 64 41 47 98
museet@grimmerhus.dk
www.grimmerhus.dk

Kontaktperson:

Mette Genz
mette@grimmerhus.dk

Danmarks Keramikmuseum er museum for dansk og international keramisk kunst og keramisk design. Studier i museets samlinger kan kombineres med praktiske besøg i skoleværkstedet.

Kulturnat for børn i Viborg

Kulturnat for børn er blevet en fast, årlig tradition i Viborg. Ideen er at alle byens kulturinstitutioner skal give børnene mulighed for anderledes kulturoplevelser for børn en aften om året. Hele Viborgs midtby bliver omdannet til en børnekulturel markedsplads med en masse forskellige gratis aktiviteter, man ikke behøver tilmelde sig i forvejen. På den måde får børnefamilierne i kommunen mulighed for at få nye kulturoplevelser og for at stikke hovedet ind de steder i det lokale kulturliv, hvor de ellers ikke kommer.

Hver kulturnat har sit tema – i 2005 *Eventyr i natten*. Plænerne omkring domkirken var befolket med troldmænd, skeletter, hekse og andre sære væsner, der fortalte gyserhistorier. På torvet var der ildgøgl og Mester Jakel-teater, i gågaden optog med kæmpefigurer på flere meter, på en café var den bestøvlede kat tjener, og på det lokale Skovgaardsmuseet kunne man male med lys. I alt 55 aktiviteter blev afviklet mellem kl. 17 og 23.

Koordinator for kulturnatten er Viborgs Børnekultursamråd, som består af repræsentanter fra institutioner og foreninger. Deres opgave er at styrke den lokale børnekultur og løbende sætte nye aktiviteter i gang.

Få flere oplysninger hos børnekulturkonsulent Anne-Marie Fledelius, Børnekultursamrådet i Viborg Kommune på tlf. 87 25 31 06 / amf@viborgkommune.dk.

Info-søgning

www.bornkunstogbilleder.dk

Landsforeningen *Børn, Kunst og Billeder* skaber nye vinkler på temaer i billedarbejdet med børn. Hjemmesiden informerer om foreningens arbejde.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.arksite.dk

Danmarks Arkitektur Center har udviklet et netbaseret undervisningsmateriale om arkitektur. På hjemmesiden kan man også finde informationer om arkitekter og arkitekturhistorie samt billeder af både bygninger, boliger og byrum fra hele verden. Målgruppe: 6.-10. klasse

www.dac.dk/guide/

Dansk Arkitekturguide er udarbejdet af Dansk Arkitektur Center. Guiden invite-

rer på illustrerede byvandring i landets største byer og har en god søgefunktion.

www.danishcrafts.dk

Informations- og vidensportal under *Danish Crafts* (Kulturministeriets informationscenter for dansk kunsthåndværk), hvor man kan finde information om danske kunsthåndværk og danske kunsthåndværkere.

www.kultunaut.dk

Kultunaut er en elektronisk kulturguide med mulighed for at søge inden for kunstgenrer, formidlingsformer (f.eks. udstilling), geografiske områder og bestemte datoer eller afgrænsede perioder.

www.e-museum.dk

e-museum.dk er en undervisningsportal, der giver lærere og elever adgang til alle de undervisningsmaterialer, som danske museer og science-centre stiller til rådighed. *e-museum.dk* er udviklet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

BILLEDKUNST

De fleste danske kunstmuseer introducerer børn til billedkunsten og de kunstneriske virkemidler gennem omvisninger og særlige undervisnings- eller formidlings-tilbud, der skaber en konkret ramme om mødet mellem børn og den professionelle kunst. De fleste museer baserer denne formidling på interaktivitet og åben dialog. På mange museer får børnene også mulighed for selv at prøve kræfter med den skabende proces i workshops eller værkstedsaktiviteter.

Landets største museer har permanente udstillings- og værkstedsfaciliteter, indrettet til børn. F.eks. *Børnenes Kunstmuseum* på Statens Museum for Kunst, *Børnehuset* på Louisiana og *ARoS Junior* på ARoS Aarhus Kunstmuseum. Kunsthallerne *Brandts Klædefabrik* i Odense og *Kunsthallen Nikolaj* i København har desuden én eller flere særudstillinger om året, der henvender sig til børn.

På Danske Museer Online, www.dmo1.dk, kan man søge og finde alle landets statslige og statsanerkendte kunstmuseer. Kontakt det enkelte museum for oplysninger om særlige tilbud og formidlingsmaterialer til børn og unge.

Huskunstnerordningen

Kunstrådet under Kulturministeriet tilbyder støtte til huskunstnerordninger, hvor professionelle kunstnere, f.eks. billedkunstnere, ansættes som gæstelærere i skoler, klubber og fritidsinstitutioner i en kortere

eller længere periode. Læs mere om *Huskunstnerordningen* på side 67.

Kunst på nettet

Internettet er et alternativ til det direkte møde med billedkunsten, som børnene kan opleve på landets museer, kunsthaller og udstillingssteder. I dag er der udviklet en lang række hjemmesider, som formidler museernes samlinger. Hjemmesiderne kan både bruges selvstændigt og som introduktion til besøg og aktiviteter på det fysiske museum.

e-museum.dk er en ny undervisningsportal, som Kulturministeriet og Undervisningsministeriet står bag. Her kan børn og voksne downloade formidlingsmaterialer, gå på opdagelse og søge viden i de danske museers samlinger og udstillinger. Man kan f.eks. søge efter temaer, geografiske områder og materialer fra lokalområdet eller regionen.

Andre formidlingstilbud på nettet er f.eks.:

- *ArtXplorer.aros.dk* – et oplevelsesorienteret webforum, hvor børn kan træde ind i kunstværker fra ARoS Aarhus Kunstmuseums samling og skabe deres egne billeder ud fra de indtryk og erfaringer, de får i mødet med værket.
- *Zoom Ordrupgaard* på www.zoomo.dk, hvor børn kan komme helt tæt på malerierne og undersøge dem på kryds og tværs.

1884

- *Tilbygningen* på www.tilbygningen.dk, som er Thorvaldsens Museums virtuelle annek, hvor børn kan komme tæt på billedhuggeren Bertel Thorvaldsen, hans kunst og hans museum gennem forskellige kreative og dialogbaserede aktiviteter.
- Vejle Kunstmuseums hjemmeside www.vejlekunstmuseum.dk, hvor børn kan se og zoome, læse og lære om billedkunsten.

Billedskoler

Der findes mere end 100 kommunale og private billedskoler for børn. De fleste er medlem af *Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder*, som er et tværfagligt netværk for debat, erfaringsudveksling, inspiration og nye vinkler på billedarbejdet med børn. Yderligere information og en komplet liste over landets billedskoler findes på Børnekulturportalen www.boernogkultur.dk under *Billede og form* → *Fritid og undervisning*.

Råd, vejledning og tilbud

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder

Åsen 2

8548 Hornslet

Tlf. 86 99 41 50

info@bornkunstogbilleder.dk

www.bornkunstogbilleder.dk

Kontaktperson:

Karen Marie Demuth

karenmarie.demuth@get2net.dk

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder kan give inspiration til, hvordan man griber billedarbejde med børn an. Foreningen skaber nye vinkler på billedarbejdet med børn gennem sine landsdækkende aktiviteter og sit tværfaglige forum for debat og udveksling af inspiration mellem skoler og daginstitutioner, museer, biblioteker, kulturhuse, uddannelsesinstitutioner, billedskoler, musiske skoler og projekter.

Kunstrådet / Kunststyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2

1553 København V

Tlf. 33 74 45 00

kunstraadet@kunstraadet.dk www.kunststyrelsen.dk

Kunstrådet giver via *Huskunstnerordningen* støtte til, at skoler og fritidsinstitutioner kan ansætte kunstnere som gæstelærere. Læs mere om ordningen i kapitel 5. Kunstrådet har desuden oprettet en pulje til forsøg med kulturskoler og billedkunstneriske grundkurser for børn.

Kunststyrelsen er sekretariat for Kunstrådet og tager sig af rådets praktiske opgaver bl.a. i forbindelse med Huskunstnerordningen.

Kunstrådet hører under Kulturministeriet. Rådets formål er blandt andet at fremme formidlingen af kunst inden for områderne litteratur, scenekunst, billedkunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et fagudvalg. Kunstrådet og fagudvalgene yder støtte til de kunstneriske formål, som er beskrevet i litteraturloven, teaterloven, billedkunstloven og musikloven.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links om formidling af billedkunst til børn under menupunktet *Billede og form*.

www.bornkunstogbilleder.dk

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder skaber nye vinkler på temaer i billedarbejdet med børn. Hjemmesiden informerer om foreningens arbejde.

www.dmo1.dk

På *Dmo1* (Danske Museer Online) kan man besøge alle landets statslige og statsanerkendte museer og opleve genstande og værker fra deres samlinger via fotos og fortællinger. Man kan søge på emner, specifikke samlinger, geografi og finde praktiske oplysninger om de enkelte museer.

www.mik.dk

MiK (Museerne i København) er en fælles portal for museerne i Storkøbenhavn, som giver overblik, information og inspiration til nye kulturoplevelser i hovedstadsområdet. Man kan bl.a. søge efter forskellige

udstillinger og arrangementer, og man kan finde præsentationer af de museer, som samarbejder med Skoletjenesten og se deres aktuelle undervisningstilbud.

www.kultunaut.dk

Kultunaut er en elektronisk kulturguide med mulighed for at søge inden for kunstgenrer, formidlingsformer (f.eks. udstilling), geografiske områder og bestemte datoer eller perioder.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.e-museum.dk

e-museum.dk er en undervisningsportal, der giver lærere og elever adgang til alle de undervisningsmaterialer, som danske museer og science-centre stiller til rådighed. Portalen er udviklet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

Billedskole forvandlede to tons ler til skulpturer

En dag i september 2001 voksede 11 kropslige lerskulpturer frem på Skulpturstien i Billund. Billedskolens elever havde kastet sig over opgaven og forvandlede i løbet en enkelt dag to tons teglstens-ler til deres egne kunstværker.

Inden børnene gik løs på leret, arbejdede de med skitser. De yngste lavede menneskefigurgrupper à la Kluddermor, som de tegnede i croquis og modellerede i lille størrelse, inspireret af skulpturer af Giacometti, Sven Wiig Hansen og Henry Moore. De mellemstore elever lavede skitser i klip og collage, mens de ældste elever arbejdede med modellervoks og tog digitale billeder af deres modeller.

Da de store lerfigurer stod færdige på Skulpturstien, blev forældre inviteret til kage-mandsreception.

*Få flere oplysninger hos Eva Lillegaard Hansen på tlf. 75 88 37 36 /
evh@billundskoler.dk.*

FILM OG MEDIER

Levende billeder har en markant plads i børns kulturvaner, og de seneste år er der kommet en lang række tiltag med fokus på børn og film.

Valg af film

Hvis man ønsker at vælge film, man vil vise for børn, kan man få råd og vejledning om egnede film hos *Medierådet for Børn og Unge*. På www.medieraadet.dk kan man søge på titler i en filmvurderingsdatabase, og man kan tilmelde sig nyhedsbrevet, hvor man kan følge med i rådets vurderinger af nye film. Rådet hører under Kulturministeriet.

Det Danske Filminstitut distribuerer mere end 2000 kort-, dokumentar- og spillefilm, som klubber, foreninger og kulturinstitutioner kan bestille over nettet hos DBC medier. Enten på www.netbutik.dbc.dk eller

via Det Danske Filminstituts online-katalog på www.dfi.dk/dfikataloget.

Filmfestivaler

Rundt omkring i landet har lokale bioografer og filmklubber særlige tilbud til børn, unge og skoler. Desuden afholdes hvert år flere børnefilmfestivaler i Danmark – de største er de københavnske festivaler *Buster* og *Sallaam DK*. Nye tiltag i det jyske vil fremover give børn fra hele landet mulighed for at deltage i de to festivaler. *Odense Filmfestival* og *Århus Filmfestival* afholdes også hvert år.

Medie- og filmværksteder

Video og andre digitale medier har givet børn og unge bedre mulighed for selv at producere film. Det Danske Filminstitut lægger hus til *FILM-X* – et computerbaseret, interaktivt filmstudie for børn, unge og deres nysgerrige voksne. Værkstedet kan fortrinsvis bruges af skoleklasser, men er åbent for klubber m.v. om eftermiddagen. *FILM-X* giver mulighed for at gå på opdagelse i filmens univers og eksperimentere med de forskellige lag i en filmproduktion. De besøgende samarbejder på filmhold, hvor de får mulighed for at træde i karakter på hvert sit område som henholdsvis instruktør, fotograf, skuespiller, lydmand, klipper og animator. Læs mere på www.film-x.dk.

Udover *FILM-X* tilbyder *Station Next*, *Projekt Anima* og *Animationsværkstedet* undervisningsforløb i særligt indrettede film- og medieværksteder, som fritidshjem og skoler kan benytte sig af. Se kontaktnfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Råd, vejledning og tilbud

Center for Børne- & Ungdomsfilm

Det Danske Filminstitut
Gothersgade 55
1123 København K
www.dfi.dk

Kontaktperson:

Jacob S. Breuning
Tlf. 33 74 35 24
jacobb@dfi.dk

Center for Børne- & Ungdomsfilm formidler film fra Det Danske Filminstituts filmsamling til børn og unge og udvikler nye måder vi kan kvalificere børn og unges måde at bruge levende billeder på. Man kan få overblik over de film, centret tilbyder i trykte og elektroniske publikationer. Centret tilbyder også undervisningsmaterialer og kurser for lærere og pædagoger. På skole- og fritidsområdet står centret bl.a. for skolebioordningen *Med skolen i biografen*, det interaktive filmstudie *FILM-X* og *FILM-X BIO*.

FILM-X

Gothersgade 55
1123 København K
www.filmx.dk

Kontaktperson:

Leder af Skoletjenesten / FILM-X
Anne Bertram
Tlf. 33 74 36 70
film-x@dfi.dk

FILM-X giver børn mulighed for at gå på opdagelse i filmens univers og prøve at lave en lille film, de får med hjem.

FILM-X er Det Danske Filminstituts computerbaserede, interaktive filmstudie i Cinemateket i København, hvor børn og unge kan eksperimentere med de forskellige lag i en filmproduktion. Man kan som underviser vælge mellem forskellige filmfaglige oplæg, alt efter hvilket fokus eleverne skal have i læreprocessen.

FILM-X's målgruppe er fortrinsvis børn fra 6 år og opefter.

Medierådet for Børn og Unge

Gothersgade 55, 2. sal
1123 København K
Tlf. 33 74 34 76
info@medieraadet.dk
www.medieraadet.dk

Kontaktperson:

Sekretariatschef Susanne Boe

Medierådet for Børn og Unge er en institution under Kulturministeriet, der vurderer, om forskellige film og andre medieprodukter er egnet til børn og unge. Rådet vejleder alle interesserede og har ambition om at udvikle sig til et internationalt og nationalt anerkendt videns- og vejledningscenter inden for film- og medieområdet.

Station Next

Fægtesalsvej 7
2650 Hvidovre

Kontaktperson:

Filmpædagogisk leder Susanne Wad
Tlf. 36 77 49 40
susannewad@filmbyen.com

Station Next er et tilbud til børn, unge og andre om at lave sine egne film. Station Next holder til i Filmbyen i Avedøre i København og arrangerer bl.a. filmlejrskoler og projekter i filmstudiet Studio Next, som giver børn og unge med forskellige forudsætninger og kulturelle baggrunde mulighed for at udtrykke sig gennem levende billeder. Station Next ønsker at styrke det aktive samspil mellem undervisningssektoren og hele film-, tv- og multimediebranchen. Primært for unge på 14-18 år.

Projekt ANIMA

Animationshuset

Tagensvej 85 F

2200 København N.

Tlf. 35 82 96 31

anima@euroconnect.dk

www.animationshuset.dk

Kontaktperson:

Annemette Karpen

anima@animationshuset.dk

I *Projekt ANIMA* kan børn og unge lære at lave deres egne tegnefilm. Animationshusets mobile værksted kan rykke ud over hele landet med professionelt teknisk udstyr, tegneborde og professionelle animatorer. F.eks. til fritidshjem, filmklubber, børnekulturhuse og biblioteker. Børn og unge deltager i hele processen med at skabe en tegnefilm – fra at finde på en historie og lave tekstforlæg, synopsis og storyboard til at designe baggrunde og figurer, optage film, redigere, klippe og lave lydarbejde.

Kurser og arrangementer kan skræddersys efter behov og aldersniveau, og Animas workshops kan både fungere som

selvstændige projekter og som en del af emneuger, festivals og andre begivenheder. Målgruppen er primært de 9-15 årige.

Animationsværkstedet

Kasernevej 5

8800 Viborg

Tlf. 87 25 54 00

info@animwork.dk

www.animwork.dk

Kontaktperson:

Ditte Lundsgaard Nielsen

ditte@animwork.dk

Animationsværkstedet i Viborg afholder tegnekurser for børn og unge, tilbyder undervisning i folkeskolen, deltager i kulturelle arrangementer og organiserer projekter med animation som omdrejningspunkt. Formålet med aktiviteterne er at styrke børn og unges forståelse af filmisk billedfortælling og virkemidler.

Danske Børne- og Ungdomsfilmklubber

Rosenørns Allé 35, 1. th.
1970 Frederiksberg
Tlf. 33 21 41 76
sekr@dabuf.dk
www.dabuf.dk

Kontaktperson:

Jette Carlsen
formand@dabuf.dk

BUSTER, Københavns Internationale Filmfestival for Børn og Unge

Gothersgade 175, 2. th.
1210 1123 København K
Tlf.: 33 93 07 21
buster@busterfilm.dk,
www.busterfilm.dk

Kontaktperson:

Dionysos Reitz Kerasiotis
dionysos@buster.dk

Hos *Landsforeningen Danske Børne- og Ungdomsfilmklubber* (DaBUF) kan man få oplysninger om filmklubber i lokalområdet. Foreningen arbejder med formidling af billedmedier for børn og unge og består af børne- og ungdomsfilmklubber, institutioner og foreninger

BUSTER er en international filmfestival for børn og unge, der får børnene i biografen og skaber et forum for filmfolk og andre med interesse for børnefilm i Danmark. Festivalens program består af et bredt udbud af nye børne- og ungdomsfilm fra hele verden, både spillefilm og kortfilm, dokumentar- og animationsfilm. Festiva-

len afholder også workshops for børn og unge, hvor de kan lære at lave film.

SALAAM DK

Nørrebrogade 225
"Baghuset" 3. sal
2200 København N
Tlf. 35 81 80 80 / 22 44 48 35
info@salaam.dk
www.salaam.dk

Kontaktperson:

Solveig Thorborg
solveig@salaam.dk

Salaam DK er en københavnsk filmfestival, der både henvender sig til større børn og voksne med film, som handler om de problemstillinger, der følger med livet i det flerkulturelle samfund. Festivalen supplerer filmoplevelsen med debat, gæster og undervisningsmateriale til undervisere.

Salaam DK har siden 2004 været en tilbagevendende begivenhed i København, og i 2005 foregik festivalen også i Århus. Ambitionen er, at festivalen også skal være en tilbagevendende begivenhed i Jylland.

Odense Filmfestival

Odense Slot

Nørregade 36-38
5100 Odense C
Tlf. 66 13 13 72
filmfestival@odense.dk
www.filmfestival.dk

Kontaktperson:

Trine Spliid Bech
tsbe@odense.dk

Odense Film Festival er en uafhængig kortfilmsfestival, som afholdes hvert år i uge 33 med mange gratis tilbud, også til skolerne. Odense by står bag festivalen, som støttes af Det Danske Filminstitut.

Filmfestivalens særlige tilbud til børn og unge består af:

- Danske og internationale børnefilmprogrammer målrettet til forskellige alderstrin.
- Temaprogrammer med relevante emner for folkeskolens ældste klasser.
- Animationsworkshop for skoleklasser og SFO.
- Seminarer for undervisere.

Aarhus Filmfestival

Jærgårdsgade 152
8000 Aarhus C
Danmark
Tlf. 87 32 11 56
mail@aarhusfilmfestival.dk
www.aarhusfilmfestival.dk

Kontaktperson:

Karen Rais-Nordentoft
karen@aarhusfilmfestival.dk

Aarhus Filmfestival er en kort- og dokumentarfilmsfestival, som viser jyske, danske og udenlandske film.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links om formidling og institutioner under menupunkterne *Film og animation* og *Medier og IT*.

www.dfi.dk

På *Det Danske Filminstituts* hjemmeside findes undervisningsmaterialer, som kan downloades af lærere og elever, samt et skolekatalog over film.

www.medieraadet.dk

På *Medierådet for Børn og Unges* portal til film, computerspil og internet findes bl.a. en filmvurderingsdatabase, hvor man kan søge på filmtitler, tilmelde sig nyhedsbrev og løbende modtage info om rådets vurderinger af nye film.

www.bibliotek.dk

Bibliotek.dk er en database over alt, hvad der er udgivet i Danmark, og hvad der findes på danske offentlige biblioteker af bøger, film og musik. Filmmateriale kan bestilles online døgnet rundt og afhentes på det lokale bibliotek.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.kultunaut.dk

Kultunaut er en elektronisk kulturguide med mulighed for at søge inden for kunstgenrer og formidlingsformer (f.eks. film), geografiske områder og bestemte datoer og perioder.

Børn laver film i FILM-X

FILM-X er et filmværksted for børn og unge, som klubber og foreninger kan bruge om eftermiddagen og i weekenderne. FILM-X holder til i Filmhuset i København, og i løbet af 2-3 timer kan man prøve hele processen med at lave en film fra start til slut – fra filmoptagelse og lydarbejde til digital klipning.

FILM-X har forskellige optagestudier, optageudstyr og teknikker til både uerfarne og erfarne børn. De kan også prøve kræfter med både nye og ældre optageteknikker og forskellige former for filmproduktion som trickfilm, animation af H.C. Andersens eventyr og optagelser af sig selv – f.eks. hvor man står foran en baggrundsfilm med dinosaurer i Københavns gader; eller med kæmpestore omgivelser, som tryller en selv lille, eller med en biljagt, hvor man sidder i en Morris Mini og bliver forfulgt af en mand i en Jaguar. Alle deltagere får deres film med sig hjem, og alle film vises på www.film-x.dk.

Få flere oplysninger hos leder af FILM-X, Anne Bertram på tlf. 33 74 36 70 /film-x@dfi.dk.

LITTERATUR

Bøger, tegneserier og fortællinger

Børne- og ungdomslitteratur har en lang tradition for at spille en vigtig rolle i danske børn og unges liv. Danmark er det land i verden, som udgiver de fleste skønlitterære titler til børn og unge pr. indbygger, og bøger og læsning er fortsat en markant del af børn og unges kulturvaner, både i skolen og i fritiden.

Bogen har imidlertid fået konkurrence fra de mange andre medier, som børn og unge også benytter. Indsatsen for at styrke børns og unges møde med kvalitetslitteratur sker derfor i samspil med de nye formidlingsformer, som kobler litteraturen med interaktive oplevelser og inddrager børn og unges egne aktive måder at omgås bøger og andre medier på.

Læselyst-kampagnen

Læselyst er en kampagne, som skal styrke børns lyst til at læse. Konkret ved at kampagnen inspirerer klubber, biblioteker, skoler, institutioner m.fl. til at sætte aktiviteter i gang, som giver børn indblik i de særlige oplevelser, de kan få gennem bøger.

Kampagnen har hvert år særlige fokusområder, som skoler, institutioner, folkebiblioteker og andre lokale institutioner kan søge om støtte til at lave et lokalt projekt om. Læs mere om kampagnen og ansøgningsbetingelserne på www.laeselyst.nu.

Pædagoger, børnekulturfolk, lærere og andre kan også blive inspireret til selv

at sætte læselystprojekter i gang ved at læse om konkrete læselystprojekter i en serie gratis temahæfter, kampagnen har udgivet. I hæfterne diskuterer eksperter også forskellige teoretiske spørgsmål om børn og læsning. Læselystpublikationerne kan rekvireres i Biblioteksstyrelsen eller downloades på www.boernogkultur.dk. Se kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Bag kampagnen står Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Kampagnen startede i 2004 og fortsætter i sin nuværende form til og med 2007.

Litteraturfestival for børn

Den Gode Historie er en landsdækkende børne- og ungdomslitteraturfestival, der afholdes med nogle års mellemrum. Festivalen har et stort og omfattende program med aktiviteter og tilbud, både i selve festivalperioden og i perioden før og efter. Den danske Boghandlerforening er sekretariat for festivalen. Læs mere om Den Gode Histories aktiviteter på hjemmesiden www.dengodehistorie.dk.

Børn og bøger på nettet

DotBot (www.dotbot.dk) er de danske folkebibliotekers fælles hjemmeside for børn – et virtuelt oplevelsesbibliotek og en øjenåbner for folkebibliotekets tilbud og muligheder til børn og unge. Hjemmesiden er en ramme om barnets møde med bogen,

og med bibliotekar eller forfatter, som barnet kan gå i dialog med via siden. På Dot-Bot findes også *BogKidz*, hvor børn og børnebibliotekarer anbefaler børnebøger med fokus på læselysten.

Skriv dig ind (www.dr.dk/skrivdigind) er en interaktiv fortællestafet skrevet af og for fortællelystne børn. Projektet er udviklet af DR med støtte fra Læselystkampagnen. *Skriv dig ind* inviterer børn til at skrive med på fire historier – en gyser, en detektivhistorie, et eventyr og en fantastisk fortælling – sammen med professionelle dramatikere og komponister. Til slut opføres vinderhistorierne af skuespillere i radioen. DR

udgiver undervisningsmateriale til *Skriv dig ind*, som kan downloades på hjemmesiden.

Børnenes egen bogpris

Orla-Prisen (www.dr.dk/orla) er den eneste bogpris i Danmark, hvor børn og unge selv vælger, hvilke forfattere og tegnere, der skal hædres for årets bedste bøger og tegneserier. På hjemmesiden er der mulighed for at læse og høre uddrag fra bøgerne, anmelde dem eller selv skrive en historie. *Orla-Prisen* blev uddelt i maj 2006 og uddes igen i foråret 2007. Bag *Orla-Prisen* står DR og Læselystkampagnen.

Råd, vejledning og tilbud

Center for Børnelitteratur

Danmarks Pædagogiske Universitet
Tuborgvej 164
2400 København NV
Tlf. 88 88 93 70
cfb@dpu.dk
www.cfb.dk

Center for Børnelitteratur formidler viden om børnebøger til pædagoger, lærere og andre interesserede. Centret er en særlig forskningsenhed på Danmarks Pædagogiske Universitet, knyttet til Danmarks Pædagogiske Bibliotek. Centrets opgave er at skabe de bedst mulige vilkår for forskning i og produktion af børnelitteratur.

Læselyst-kampagnen

Biblioteksstyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
www.laeselyst.nu

Kontaktperson:

Anna Enemark
Tlf. 33 73 33 57
aeb@bs.dk

Læselyst er en kampagne, som styrker børns lyst til at læse bøger ved at invitere skoler, biblioteker, foreninger og andre lokale kulturinstitutioner til at sætte forskellige læselystprojekter i gang. Kampagnen varer i sin nuværende form til og med 2007. Bag kampagnen står Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Læs mere om Læselyst og ansøgningsbetingelserne på www.laeselyst.nu.

Biblioteksstyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2

1553 København V

Tlf. 33 73 33 73

bs@bs.dk

www.bs.dk

Kontaktperson:

Anna Enemark

Tlf. 33 73 33 57

aeb@bs.dk

Skole- og folkebiblioteker som ønsker at arbejde sammen på nye måder, kan søge om støtte til samarbejdsprojekter hos Biblioteksstyrelsens Udviklingspulje. Biblioteksstyrelsen støtter blandt andet projekter, som ønsker at udvikle nye koncepter for fremtidens børnebibliotek og som ønsker at styrke børnebibliotekernes rolle i børnekulturarbejdet. Læs mere i afsnittet om Biblioteker på side 48.

Biblioteksstyrelsen er statens centrale organ på biblioteksområdet. Børn og unge er et af Biblioteksstyrelsens særligt prioriterede områder. Biblioteksstyrelsen er også tovholder for Læselystkampagnen.

Kunstrådet / Litteraturcentret

Kunststyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2

1553 København V

Tlf. 33 74 45 00

litteratur@kunststyrelsen.dk

www.kunststyrelsen.dk

Kontaktperson:

Lars Sidenius

Tlf. 33 74 50 68

ls@kunststyrelsen.dk

Skoler og fritidsinstitutioner kan søge

om støtte til at ansætte kunstnere som gæstelærere gennem Kunstrådets *Huskunstnerordningen*. Læs mere om ordningen på side 67.

Kunststyrelsen er sekretariat for Kunstrådet og tager sig af rådets praktiske opgaver bl.a. i forbindelse med Huskunstnerordningen.

Litteraturcentret er en del af Kunstrådet. Kunstrådets formål er blandt andet at fremme formidlingen af kunst inden for områderne litteratur, scenekunst, billedkunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et fagudvalg. Kunstrådet og fagudvalgene yder støtte til kunstneriske formål, som er beskrevet i litteraturloven, teaterloven, billedkunstloven og musikloven.

Litteraturcentret støtter desuden børne- og ungdomslitteratur igennem Børnelitteraturpuljen, der er øremærket til professionelle forfattere af børnelitteratur, til børnedramatik og til illustratører af børnebøger.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links inden for både formidling og organisation under menu-punktet *Litteratur og biblioteker*.

www.aslan.dk

Hjemmeside om børnelitteratur, der bl.a. rummer en vejviser til fortællere, en børnelitteraturkalender med festivaler, møder og andre aktiviteter samt artikler om børnelitteratur. Hjemmesiden udspringer af informationsbrevet *Aslan*, der handler om bøger for børn og unge og deres voksne. Både informationsbrev og hjemmeside udgives i privat regi.

www.childbooks.dk

Hjemmeside om dansk børnelitteratur, hvor voksne kan få et hurtigt overblik over danske børnebøger, og børn kan møde bøgerne i ord, lyd og billeder. Bag projektet står Litteraturcentret i Kunststyrelsen. Hjemmesiden er uafhængig af kommercielle interesser.

www.bibliotek.dk

De danske bibliotekers fælles database over deres materialer – dvs. bøger, musikcd'er, film dvd'er osv. Man kan søge på emner som f.eks. *Børnekultur* eller særskilte materialer som *Billedbøger* og *Børnebøger*. Materialerne kan bestilles online døgnet rundt og afhentes på det lokale bibliotek.

www.dotbot.dk

DotBot er de danske folkebibliotekers fælles hjemmeside for børn, der skaber

et virtuelt møde mellem barn og bog, bibliotekar og forfatter. På *DotBot* findes også *BogKidz* – en fælles betegnelse for anbefalinger af børnebøger. Målgruppen er børnebibliotekets brugere på 0-14 år.

www.dr.dk/skrivdigind

Skriv dig ind er en interaktiv fortællestafet for og af børn, udviklet af DR med støtte fra Læselystkampagnen. På hjemmesiden findes tilhørende undervisningsmateriale til skoler. Målgruppen er primært de 8-12 årige. Ældre børn kan dog også være med.

www.dr.dk/orla

Orla-Prisen er den eneste bogpris i Danmark, hvor børn og unge selv vælger, hvilke forfattere og tegnere, der skal hædres for årets bedste bøger og tegneserier. På hjemmesiden er der mulighed for at læse og høre uddrag fra bøgerne, anmelde dem eller selv skrive en historie. Bag *Orla-prisen* står DR og Læselystkampagnen. Målgruppen er de 4-14 årige.

www.ibby.dk

IBBY Danmark – Selskab for Børnelitteratur er et forum for alle, der arbejder med børne- og ungdomslitteratur og med formidling af oplysninger, udveksling af kontakter og internationalt arbejde. På hjemmesiden kan man finde mange brugbare links og kontaktinfo til f.eks. børnebogsforfattere og forlag, der udgiver børnebøger.

Læseklub

I boligkvarteret Nøjsomhed i Helsingør er der ikke tradition for at de unge deltager i fritidstilbud uden for kvarteret. Derfor har Helsingør Hovedbørnebibliotek og Nøjsomhedens fritidsklub startet læseklubben *Klub Oliven* for piger mellem 9 og 13 år. Her mødes 20 piger, de fleste med arabisk baggrund, en gang om ugen i fritidsklubben med børnebibliotekar Stine Thulin. Fritidsklubben har desuden fået et bogdepot, hvor pigerne kan låne bøger mellem møderne.

Læseklubdagene giver pigerne oplevelser og erfaringer med bøger – pigerne diskuterer de bøger, de er optaget af, og bibliotekaren foreslår nye bøger. Pigerne har også deltaget i workshops med forfattere og fået nye kulturelle indtryk via film og besøg på kulturinstitutioner.

Læseklubben er blevet en stor succes, formentlig fordi biblioteket tager ud og møder børnene dér, hvor de færdes til daglig, og fordi tilbuddet er formet ud fra pigernes egne ønsker og behov.

Læseklub for piger i Nøjsomhed er et projekt under Læselyst-kampagnen. Få flere oplysninger på www.laeselyst.nu eller hos børnebibliotekskonsulent Anna Enemark på tlf. 33 73 33 57 / aeb@bs.dk.

MUSIK

Musik er der masser af i børns hverdag – måske mere end nogensinde, fordi børn i dag har let adgang til musik via de elektroniske medier. Men børn har også stadig flere muligheder for at opleve det professionelle musikalske univers *live*.

Familiekoncerter

Vi har endnu ikke så stor tradition for, at forældre tager deres børn med til koncert, men *Kamæleon Koncerterne* giver forældre mulighed for at få musikalske oplevelser med deres børn.

Kamæleonordningen blev etableret i 2003 af *LMS - Levende Musik i Skolen* og 11 kommuner. Formålet med ordningen er at give børnefamilier gode muligheder for at opleve professionel musik af høj kvalitet spillet i børnehøjde, så det med tiden bliver ligeså naturligt at tage familien med til koncert som i biografen og teatret. Ordningen er i høj grad baseret på samarbejde med lokale institutioner.

Kulturinstitutionen *Karavane* præsenterer også moderne dansk musik for børn, unge og forældre i hele Danmark. *Karavane Koncerterne* er kunstnerisk udfordrende nutidig musik i forskellige genrer. Se kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Kamæleon Festival

Hvert år i marts afholder LMS en festival, hvor børnekulturkonsulenter, børnebibliotekarer og andre i løbet af en lørdag kan opleve et række koncerter med musikgrupper, der spiller koncerter for børne- og forældrepublikum. Koncerterne er offentligt tilgængelige. Festiva-

len foregår hvert år et nyt sted i landet. I 2006 i Roskilde og 2007 i Kolding.

Musikskoler

130.000 børn bliver hvert år undervist i sang og musik i de i alt 229 offentligt støttede danske musikskoler. De lokale musikskoler og folkeskoler arbejder mange steder tæt sammen gennem kontaktlærerordninger, da de to typer skoler har mange fælles berøringsflader og kan styrke hinandens musikundervisning ved at samarbejde. Mere information og en komplet liste over musikskoler med hjemmeside findes på Børnekulturportalen www.boernogkultur.dk under *Undervisning og fritid*.

Musik på nettet

Musikeksperimentariet www.dr.dk/musx giver børn på 6-12 år og deres voksne mulighed for leg med musik på nettet. Gennem musikalske, interaktive universer, spil og øvelser kan de afprøve og udvikle deres evner for at komponere musik. Formålet med MusX er at åbne børns øjne og ører og pirre deres nysgerrighed for anden musik, end den de normalt møder i medierne.

Andre tiltag

At formidle klassisk musik til børn har landets *fem landsdelsorkestre* (symfoniorkestre) og *seks basisensembler* stor erfaring i, og de udvikler i disse år en lang række nye musikpædagogiske tiltag for børn og unge.

Organisationen *Musik og Ungdom* har også alsidige musiktilbud for interesserede. Se kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Råd, vejledning og tilbud

LMS – Levende Musik i Skolen

Saltholmsgade 22
8000 Århus C
Tlf. 86 19 45 70
lms@lms.dk
www.lms.dk

LMS er et landsdækkende center, man kan kontakte, hvis man vil have hjælp til at arrangere koncerter for børn. LMS producerer og formidler professionelle koncertoplevelser til børn og unge, bl.a. familiekoncerter, børnehavekoncerter, kompositionsforløb og udviklingsprojekter. LMS rådgiver også kommuner, amter, skoler, musikere m.fl. og hjælper gerne med råd, vejledning og information om aktuelle tilbud.

Karavane

Refshalevej 110
1432 København K
Tlf. 33 93 81 30 / 33 93 81 46
info@karavane.dk
www.karavane.dk

Kulturinstitutionen *Karavane* præsenterer børn, unge og forældre over hele landet for nutidig dansk musik i forskellige genrer. Karavanes vision er, at alle børn i fritid og skole skal have tilgang til og præsenteres for nutidig ikke-kommerciel musik i alle genrer. Koncertturneerne er landsdækkende, med lokal forankring.

Aalborg Symfoniorkester

Kjellerupsgade 14
9000 Aalborg
Tlf. 98 13 19 55

info@aalborgsymfoniorkester.dk
www.aalborgsymfoniorkester.dk

Kontaktperson:

Ide Bylin Bundsgaard

Aalborg Symfoniorkester tilbyder familie- og skolekoncerter. Sekretariatet oplyser om aktuelle koncerttilbud.

Aarhus Symfoniorkester

Musikhuset Aarhus
Thomas Jensens Allé
8000 Århus C
Tlf. 89 40 90 90
symf@aarhus.dk
www.aarhussymfoni.dk

Kontaktperson:

Per Weile Bak

Aarhus Symfoniorkester tilbyder familie- og skolekoncerter. På hjemmesiden kan man følge med i de aktuelle tilbud og downloade forberedende materiale.

Odense Symfoniorkester

Claus Bergs Gade 9
5000 Odense C
Tlf. 66 12 00 57
orchestra@odensesymfoni.dk
www.odensesymfoni.dk

Kontaktperson:

Peter Rønn-Poulsen

Odense Symfoniorkester afholder hver sæson arrangementer, der henvender sig til børn og unge. For eksempel koncert for en 20'er. Man kan læse mere om arrangementerne på hjemmesiden, hvor man også kan tilmelde sig nyhedsbrev.

Sjællands Symfoniorkester

Vestergade 12, 2.
1456 København K
Tlf. 33 91 11 99
cph-phil@cph-phil.dk
www.symfonien.dk

Kontaktperson:

Elsebeth Speyer

Sjællands Symfoniorkester tilbyder forskellige musikalske *Lyt & Lær*-undervisningsprojekter, der spænder fra orkestrets store årlige *Musik på Tværs*-undervisningsforløb (www.musikpaatvaers.dk) til undervisningsmateriale om Carl Nielsen på dvd. Se aktuelle tilbud på hjemmesiden.

Sønderjyllands Symfoniorkester

Skovvej 16
6400 Sønderborg
Tlf. 74 42 61 61
info@sdjsymfoni.dk
www.sdjsymfoni.dk

Kontaktperson:

Morten Leth-Jacobsen

Sønderjyllands Symfoniorkester tilbyder familie- og skolekoncerter. På hjemmesiden kan man følge med i de aktuelle tilbud og downloade forberedende materiale.

Kunstrådet / Musikcentret

Kunststyrelsen
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V.
Tlf. 33 74 45 00
www.kunststyrelsen.dk

Kontaktperson:

Hanne Holdt Madsen
hhm@kunststyrelsen.dk

Gennem *Huskunstnerordningen* kan skoler og fritidsinstitutioner søge Kunststyrelsen om støtte til at ansætte kunstnere som gæstelærere. Læs mere om ordningen på side 67.

Kunststyrelsen tager sig af Kunstrådets praktiske opgaver bl.a. i forbindelse med *Huskunstnerordningen*.

Musikcentret er en del af Kunstrådet. Rådets formål er blandt andet at fremme formidlingen af kunst inden for områderne litteratur, scenekunst, billedkunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et fagudvalg. Kunstrådet og fagudvalgene yder støtte til de kunstneriske formål, som er beskrevet i musikloven, litteraturloven, teaterloven og billedkunstloven.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links om formidling og institutioner under menupunktet *Musik og sang*.

www.lms.dk

På *LMS - Levende musik i skolens* hjemmeside under *Musik for Børn Basen* (MB2 Basen) findes en oversigt over godt 100 orkestre, som henvender sig til børn og unge. Basen præsenterer også ordninger med skolekoncerter, kompositionsprojekter osv., og man kan downloade koncertrelateret undervisningsmateriale.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.musikformidling.dk

Et nationalt forum for formidling af musik og erfaringsudveksling. Under opbygning.

www.boernemusik.dk

Privat hjemmeside om børnemusik med

oplysninger om udgivelser og kunstnere, arrangementskalender samt links til forhandlere af børnemusik.

www.funkyfrida.dk

Funky Frida er et musikalsk børnebibliotek på nettet under *dotbot.dk*. Her har børn adgang til at lytte til og skabe musik inden for alle genrer. Med musikvideomaskinen *MuzArt* kan man desuden skabe sin egen musikfortælling. Støttet af Biblioteksstyrelsen.

www.dr.dk/musx

MusX er et musikeksperimentarium på nettet til de 6-12 årige og deres forældre med musikalske, interaktive universer, spil og øvelser.

www.musikbibliotek.dk

De danske musikbibliotekers hjemmeside, hvor man kan søge efter musik i alle genrer og finde musikanbefalinger, artikler og nyheder.

www.kultunaut.dk

Kultunaut er en elektronisk kulturguide med mulighed for at søge i genrer som musik, efter geografiske områder og på datoer og i afgrænsede perioder.

Familiekoncerter i Kolding Kommune

Familiekoncerter for de 5-8 årige og deres forældre har været et succesfuldt indsatsområde i Kolding.

Kommunen tilbød via daginstitutioner, børnebibliotek osv. børnefamilierne abonnement på fire koncerter med forskellige former for musik. Koncerterne fandt sted på kommunens musiksted Godset, og efter koncerterne kunne børn og forældre få en snak med musikerne, mens de hyggede sig med kage, saftvand og kaffe.

Musikken blev udvalgt af LMS – Levende Musik i Skolernes *Kamæleon Koncerter*, som sikrede den musikalske kvalitet, mens kommunens børnekulturelle netværk havde det overordnede ansvar. Også for at formidle information til forældrene via netværkets parter, dvs. daginstitutioner, bibliotek osv. Det viste sig at være en god strategi at trække på netværket – efter kort tid var de 200 abonnementer udsolgt.

Få flere oplysninger hos LMS på tlf. 86 19 45 70 / lms@mail.dk / www.lms.dk

SCENEKUNST

Teater, opera, dans, performance og cirkus

Flere og flere børn får mulighed for at komme i teatret og møde den professionelle scenekunst: I dag findes der cirka 100 turnerende børneteatergrupper og 50 små scener i Danmark, og de mange grupper, egensteatre og små storbyteatre giver børn gode muligheder for at se teater i deres lokalområde.

Som et nyt tiltag har Danmark desuden fået sit første Statsensemble for børneteater *Corona La Balance*, som i 2005-2008 er udnævnt til statsensemble og spiller både stationært og på turné.

Teaterforestillinger, operaer og danseforestillinger for børn og unge og deres familier opføres også på Det Kongelige Teater, Landsdelsscenerne i Århus, Odense og Aalborg, Det Danske Teater, Den Jyske Opera og på flere af teatrene under Københavns Teater.

Refusionsordningen

Når en fritidsinstitution eller forening køber en forestilling hos et børneteater, som er godkendt af staten, betaler staten halvdelen af forestillingens pris eksklusive moms. Via refusionsordningen refunderer staten 50 procent (som altid udbetales til kommunen, ikke direkte til institutionen). Ordningen administreres af *Kunststyrelsen*. Kontaktinfo findes under *Råd, vejledning og tilbud*.

Formidling af teater

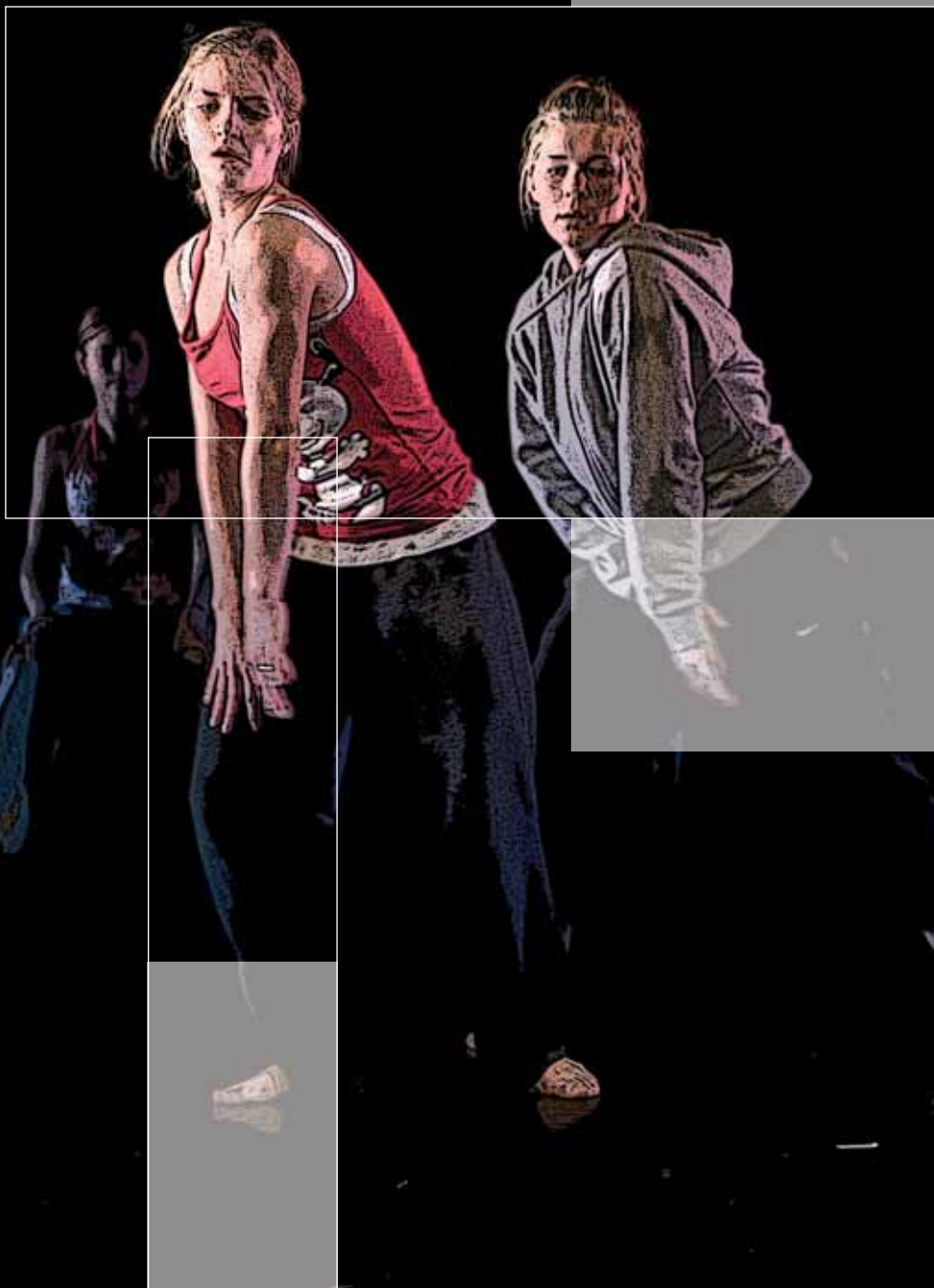
Teatercentrum formidler information om

de teatre, som spiller for børn og unge. Se kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*. *Teatercentrum* udgiver også *Børneteateravisen* fire gange om året samt *Den røde brochure* i april hvert år – en brochure med en oversigt over professionelle danske teatre og børneteatre, som tilbyder opsøgende og/eller stationære teaterforestillinger for børn og unge. *Teatercentrum* arrangerer desuden en årlig teaterfestival for børn og unge (se nedenfor).

På Børnekulturportalen, www.boernogkultur.dk, kan man under *Kunstnere og scener* finde information om landets børneteaterscener og turnerende teatre for børn og unge, teatre for voksne med tilbud til børn og børnefamilier og om aktuelle børneteaterfestivaler.

Teaterfestivaler

Hvert år i april måned inviterer *Festival – Teater for børn og unge* over 100 professionelle børne- og ungdomsteatre fra hele landet til at deltage i Danmarks største børne- og ungdomsteaterfestival, der finder sted i en udvalgt værtskommune. I løbet af en uge opfører teatrene 150 gratis teaterforestillinger – i dagtimerne lukkede forestillinger for børn og unge på værtskommunens institutioner og skoler, og i eftermiddags- og aftentimerne samt i weekenden åbne forestillinger for alle interesserede børn, unge og forældre. Festivalen er arrangeret af *Teatercentrum* i samarbejde med værtskommunen. Se kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Horsens Børneteaterfestival finder sted i den tredje weekend i september, hvor 55 børneteatre opfører 150 forestillinger. Der er gratis adgang for alle til forestillingerne, men billetter skal bestilles på forhånd. Festivalen arrangeres af Horsens Kommune, Kultur- og fritidsforvaltningen. Se også under *Info-søgning*.

Formidling af dans

Dans som en kunstnerisk udtryksform for børn er en genre, der har udviklet sig meget de senere år: Flere dansegrupper inden for den moderne dans har f.eks. taget forestillinger for børn og unge på deres repertoire, og enkelte grupper tilbyder værkstedsforløb i forbindelse med forestillingerne.

Hvis man overvejer at lave et danseprojekt, kan man få gode råd og vejledning hos *Dansens Hus* dansekonsulenter i København og Århus. *Dansens Hus* udvik-

ler også nye dansetilbud for og med børn og unge og tilbyder forskellige danseprojekter til institutioner og skoler, som kan skræddersyes til ens egen institution, hvis man har særlige ønsker. Kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Cirkus

Cirkus og gøgl er kulturformer, som børn tit arbejder med i klubber, fritidsinstitutioner og skoler. Børnekulturens Netværk undersøger i øjeblikket, hvordan der skabes bedre muligheder for møder mellem børn og professionelle cirkusartister og gøglere. Målet er, at cirkus og gøgl skal indgå på lige fod med tilbudene på de mere etablerede kulturområder. Få mere information på Børnekulturportalen www.boernogkultur.dk under *Leg og bevægelse* → *Cirkus og gøgl*, og på de hjemmesider, som er nævnt under *Info-søgning*.

Råd, vejledning og tilbud

Teatercentrum

Axeltorv 12, Bygn. D
1609 København V
Tlf. 35 30 44 00
info@teatercentrum.dk
www.teatercentrum.dk

Hos Teatercentrum kan man få oplysninger om turnerende teater og små scener, der spiller for børn, om refusionsgodkendte forestillinger og refusionsordningen, om den årlige teaterfestival for børn, og om det praktiske arbejde med at arrangere teaterforestillinger i dagtilbud. Teatercentrum er en institution under Kulturministeriet.

Corona La Balance

– Statsensemble for børneteater
Corona La Balance i Smedehallen
Kastanie Allé 14
2720 Vanløse
Tlf. 38 79 28 22
post@corona-la-balance.dk
www.corona-la-balance.dk

Corona La Balance er et samarbejde mellem Corona Danseteater og Theater La Balance, der i perioden 2005–2008 er udnævnt til Danmarks første Statsensemble for børneteater. Corona La Balance skaber udfordrende og vedkommende forestillinger, der møder publikum i øjenhøjde.

Dansens Hus

Hørsholmsgade 20

2200 København N

Tlf. 35 86 86 00

dansenshus@dansenshus.dk

www.dansenshus.dk

Dansens Hus er centrum for det moderne dansemiljø i Danmark. Huset arrangerer danseprojekter af vidt forskellig karakter for børn og unge, og husets dansekonsulenter i København og Århus samarbejder med amter og kommuner. Vil man lave et danseprojekt i fritidsinstitutionen eller foreningen, kan man få råd og vejledning hos konsulenterne.

Dansekonsulent / Århus

Ulla Gad

Vester Allé 3 C

8000 Århus C

Tlf. 86 19 78 96

ulla@dansenshus.dk

Dansekonsulent / København

Anna Katrine Korning

Hørsholmsgade 20, 3. sal

2200 København N

Tlf. 35 86 86 16

annaKatrine@dansenshus.dk

Kunstrådet / Scenekunstcentret

Kunststyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2

1553 København V

Tlf. 33 74 45 00

scenekunst@kunststyrelsen.dk

www.kunststyrelsen.dk

Gennem Kunstrådets *Huskunstnerordningen* kan skoler og fritidsinstituti-

ner søge støtte til at ansætte kunstnere som gæstelærere. Læs mere om ordningen på side 67.

Scenekunstcentret er en del af Kunstrådet. Rådets formål er blandt andet at fremme formidlingen af kunst inden for områderne scenekunst, litteratur, billedkunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et fagudvalg. Kunstrådet og fagudvalgene yder støtte til kunstneriske formål, herunder til formål, der fremgår af musikloven, litteraturloven, teaterloven og billedkunstloven. Scenekunstudvalget yder drifts-, turné og projektstøtte mm. til professionelle børne- og ungdomsteatre. Refusionsudvalget, der er nedsat af Kulturministeriet, har til opgave at godkende, hvilke forestillinger af børneteater og opsøgende teater, kommunerne kan opnå købsrefusion af.

Kunststyrelsen er sekretariat for Kunstrådet og Refusionsudvalget samt administrerer en række kunststøtteordninger for Kulturministeriet, herunder den statslige støtte til institutionsteatre, egnsteatre, små storbyteatre og købsrefusionsordningen.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links om formidling og institutioner under menupunktet *Teater og dans* samt under *Leg og bevægelse* -> *Cirkus og gøgl*.

www.teatercentrum.dk

På *Teatercentrums* hjemmeside kan man få information om teater for børn og unge. Man kan også downloade *Den Røde Brochure* - en oversigt over professionelle danske teatre, der tilbyder opsøgende og/eller stationære teaterforestillinger for børn og unge.

www.proscenium.dk

På de danske teatres netportal kan man ud over relevante links finde artikler og kalenderstof og tilmelde sig nyhedsbrev. Proscenium redigeres af et udvalg under Børneteatersammenslutningen og Foreningen af Små Teatre.

www.kgl-teater.dk

Det Kongelige Teater opfører skuespil, balletforestillinger og opera for børn og unge i alderen 5-18 år. Det Kongelige Teater opfører også familieforestillinger. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.aarhusteater.dk

Aarhus Teaters Skolescene tilbyder en række teater- og danseforestillinger til børn og unge i alle aldre. Skolescenen har både dag- og aftenforestillinger.

www.aalborg-teater.dk

Aalborg Teaters skolescene opfører fore-

stillinger for børn og unge. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.odenseteater.dk

Odense Teater opfører forestillinger for børn og unge samt familier. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.detdanskeateater.dk

Det Danske Teater opfører familieforestillinger. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.jyske-opera.dk

Den Jyske Opera opfører operaer for børn og unge. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.operama.dk

Operama er et selvstændigt netværk, som er tilknyttet Den Jyske Opera. Formålet med netværket er at inspirere unge til at gå i operaen og at give unge operainteresserede mulighed for at møde andre, der interesserer sig for opera. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.folketeatret.dk

På *Folketeatrets* hjemmeside kan man finde oplysninger om teatrets familieforestillinger.

www.bettynansen.dk

På *Betty Nansen-teatrets* hjemmeside kan man finde oplysninger om Edison-scenens multikulturelle ungdomsforestillinger.

www.unima.dk

På den internationale marionetdukkesammenslutning *UNIMAs* danske hjemmeside kan man få information om teatre, der spiller med marionetdukker.

www.boerneteteaterfestival.horsens.dk

Information om *Horsens Børneteaterfestival*, der finder sted hvert år den tredje weekend i september.

www.dats.dk

Dansk Amatør Teater Samvirkes hjemmeside rummer information om dramaskoler, rollespil og amatørteater, hvor børn kan medvirke aktivt i forestillingerne.

www.dansiuddannelse.dk

Dans i Uddannelse er et samlingspunkt for alle, der arbejder med at udbrede dans som kunstart til børn og unge. Mere information på hjemmesiden.

www.cirkus-dk.dk

Privat hjemmeside med fakta og links til danske cirkuser.

www.cirkuskandinavia.dk

Hjemmeside med fakta og links til nordiske cirkuser.

DANSEballaden – et koreografisk sommerferieprojekt

DANSEballaden er et projekt under Dansens Hus, som giver danseglatte børn en kvalitetsoplevelse i sommerferien. Kommunerne kan hyre projektet til at rykke ud en uge og give børn mellem 9-15 år mulighed for at skabe en stor danseforestilling sammen med en professionel danser.

I løbet af ugen bliver børnene udfordret på flere fronter. For det første skal de arbejde professionelt og seriøst frem mod danseforestillingen. For det andet er de selv aktive i skabelsen af koreografien. For det tredje tror mange børn, at de skal danse hiphop eller MTV-dans, men de bliver mødt med helt andre slags dans, som får nogle af dem til at spørge: "Hvornår skal vi danse rigtigt?"

Mange synes, det er svært i starten; men så snart de forstår idéen og principperne, er de hurtige til at finde på trin, nye kombinationer og videreudvikler selv ideerne. Ugens højdepunkt er opvisningen for familie og venner i et rigtigt teater med lys og scene.

DANSEballaden er meget interesseret i at være med i samarbejder på tværs af kommunerne, der giver mulighed for at slutte af med en stor regional begivenhed.

Få flere oplysninger på www.dansenshus.dk eller hos dansekonsulent Anna Katrine Korning på tlf. 35 86 86 16 / annakatrine@dansenshus.dk eller dansekonsulent Ulla Gad på tlf. 86 19 78 96 / ulla@dansenshus.dk.

BIBLIOTEKER

Alle børn og unge i Danmark har adgang til folkebiblioteket og dets særlige tilbud til børn og unge om at låne eller bruge et bredt udvalg af medier: bøger, tegneserier, musik, computer-spil og film. Børnebiblioteket har også hjemmesider på nettet – blandt andet via portalerne *DotBot* og *Spørg Olivia*, hvor børn f.eks. kan møde Funky Frida, Container Connie og Kloge Åge, der formidler musik, litteratur, online spøgetjenester, netguides og meget mere.

Børnekultur på biblioteket

Bibliotekerne har en helt særlig position inden for børnekulturen, fordi de har mange års erfaring med at formidle kultur til børn, samtidig med at de når ud til børn overalt i landet, takket været deres store geografiske udbredelse. Derfor er børnebibliotekerne mange steder en lokal krumtap i arbejdet med børn og kultur – de deltager i mange og meget forskelligartede projekter sammen med fritidsklubber, foreninger, kulturinstitutioner, skoler og daginstitutioner.

Bibliotekerne tilbyder også en bred vifte af arrangementer for børn og deres familier i fritiden og i ferier, og en del folkebiblioteker har særlige aktiviteter for børn med anden etnisk baggrund.

Samarbejde på tværs af klubber, biblioteker og foreninger

Fritids- og ungdomsklubbers samt foreningers muligheder for at arbejde sammen med det lokale folkebibliotek om nye

aktiviteter er næsten uendelige. Mange biblioteker laver f.eks. aktiviteter, som foreninger og klubber kan være med til at arrangere – f.eks. ved at lave koncerter med lokale orkestre på biblioteket, ved at give lokale foreninger mulighed for at lave udstillinger og workshops på biblioteket, hvor de præsenterer deres tilbud, eller ved at låne klubber og foreninger et lokale på biblioteket til deres aktiviteter.

Biblioteker rundt om i landet arbejder f.eks. også sammen med klubber og foreninger om ældreklub, om lokale børnekulturuger og med det lokale museum, der i børnebiblioteket introducerer sin kommende udstilling for børn.

Biblioteket rykker også gerne ud i fritidsinstitutioner, foreninger og klubber og laver 'booktalks' eller bidrager med en litterær vinkel på et aktuelt projekt, man er i gang med.

Man kan søge tilskud til projekter via *Udviklingspuljen for skole- og folkebiblioteker og Læselyst-kampagnen*.

Fokus på projekter om fremtidens børnebibliotek

Såvel skole- som folkebiblioteker har mulighed for at iværksætte forsøgs- og udviklingsprojekter med støtte fra bl.a. Biblioteksstyrelsen gennem Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker. Se vejledning for ansøgere på www.bs.dk/publikationer/vejledninger/15/index.htm.

Biblioteksstyrelsens udviklingspuljer giver i øjeblikket blandt andet tilskud til projekter, der sætter fokus på

- at styrke bibliotekets rolle som kultur-mødested
- at udvikle bibliotekernes rolle i det børnekulturelle arbejde
- at udvikle nye koncepter for fremtidens børnebibliotek.

Råd, vejledning og tilbud

Biblioteksstyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Tlf. 33 73 33 73
bs@bs.dk
www.bs.dk

Kontaktperson:

Anna Enemark
Tlf. 33 73 33 57
aeb@bs.dk

Biblioteksstyrelsen er statens centrale organ på biblioteksområdet. Børn og unge er et af Biblioteksstyrelsens særligt prioriterede områder. Styrelsen gør blandt andet en særlig indsats for at udvikle børnebibliotekernes tilbud og samarbejdsmuligheder med bl.a. skoler og institutioner, og folkebiblioteker og skolebiblioteker kan søge om støtte til samarbejdsprojekter hos Biblioteksstyrelsens Udviklingspulje. Biblioteksstyrelsen er også tovholder for *Læselystkampagnen*.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links til formidling og organisation under menupunktet *Litteratur og biblioteker*.

www.bibliotek.dk

Bibliotek.dk er de danske offentlige bibliotekers fælles database over deres materialer. Dvs. bøger, musikcd'er, film-dvd'er osv. Database giver mulighed for at søge på emner som børnekultur og ef-

ter særskilte materialer som billedbøger og børnebøger. Materialer kan bestilles online døgnet rundt og afhentes på det lokale bibliotek.

www.biblioteksvagten.dk

Biblioteksvagten er en gratis spørgetjeneste på nettet, der giver svar på alle de spørgsmål, man kan stille til en bibliotekar – dog ikke fuldstændige litteratursøgninger eller omfattende emneforespørgsler.

www.dotbot.dk

DotBot er de danske folkebibliotekers fælles hjemmeside for børn, der skaber et virtuelt møde mellem barn og bog, bibliotekar og forfatter. På DotBot findes også *BogKidz*, hvor børn og bibliotekarer anmelder børnebøger. Målgruppen er børnebibliotekets brugere på 0-14 år.

www.spoergolivia.dk

Spørg Olivia er en interaktiv spørgetjeneste på nettet, som folkebiblioteket har lavet i samarbejde med DR. Den fælles vision er at forbedre og udvikle børns adgang til information, og kernen i *Spørg Olivia* er selve spørgetjenesten, som består af *Spørg på mail*, *Spørg online* og *Olivias svar*. Målgruppen er alle, dog især børn på 8-14 år.

www.dr.dk/skrivdigind

Skriv dig ind er en interaktiv fortællerstafet for og af børn, udviklet af DR med støtte fra Læselystkampagnen. På hjemmesiden findes også undervisningsmateriale til skoler. Målgruppen er primært de 8-12 årige. Ældre børn kan dog også være med.

www.dr.dk/orla

Orla-Prisen er den eneste bogpris i Danmark, hvor børn og unge selv vælger, hvilke forfattere og tegnere, der skal hædres for årets bedste bøger og tegneserier. På hjemmesiden er der mulighed for at læse og høre uddrag fra bøgerne, anmelde dem eller skrive en historie selv. Bag *Orla-Prisen* står DR og Læselystkampagnen. Målgruppen er børn på 4-14 år.

Ungdomskulturhus med litterære oplevelser

Ungdomskulturhuset Kraftverket har sammen med Valby Bibliotek givet unge på 16-25 år nye muligheder for at opleve et nyt og anderledes møde med litteraturen.

Mødet tager udgangspunkt i, at de unge skal skabe deres egne kulturelle udtryk inspireret af litterære tekster, forfattermøder og ture i det lokale byrum. De kan f.eks. skrive tekster, lave rollespil eller performances, eller bruge andre kunstneriske udtryk – flere har opført deres værker for klubbens øvrige medlemmer.

Som en del af projektet har Kraftverket fået et minibibliotek, hvor indkøb af materialer sker i samarbejde med de unge, og det har haft en tydelig effekt på antallet af udlån.

En gang om måneden inviteres alle klubbens medlemmer til bog-arrangement, f.eks. en bogcafe, hvor professionelle kunstnere fortæller om deres personlige proces med at skrive eller digte.

Kraftverket hører under Københavns Kommune og litteraturklubben er støttet af Læselyst-kampagnen. Få flere oplysninger på www.laeselyst.nu eller hos børnebibliotekskonsulent Anna Enemark på tlf. 33 73 33 57 / aeb@bs.dk.

MUSEER OG ARKIVER

Danmark har mere end 300 kulturhistoriske museer, kunstmuseer, naturhistoriske museer og science centre. Halvdelen er statsmuseer eller statsanerkendte, og de er derfor forpligtede til at formidle deres samlinger til børn og unge. Ifølge Museumsloven skal de være med til at gøre kulturarven nærværende for børn og unge – i samspil med de øvrige målsætninger på uddannelsesområdet og det børne- og ungdomspolitiske område.

Museumsloven giver børn under 18 år gratis adgang til de statsanerkendte museer. På *Nationalmuseet* og *Statens Museum for Kunst* har voksne gratis adgang til de permanente udstillinger.

Museerne tager imod

Museerne er populære udflugtsmål for institutioner, fordi museumsbesøg giver børn unikke oplevelser og en særlig viden om kunst, kultur og natur i fortid og nutid. Nogle museer har etableret særlige børnemuseer med udstillingsrum og værksteder, mange har en lang tradition for at lave særlige arrangementer og udstillinger til børn og unge. De fleste museer tilbyder f.eks. rundvisninger og andre formidlingsaktiviteter, og mange har formidlingstilbud til børn – også digitale tilbud, så man hjemme i institutionen kan forberede børnene på besøget, eller følge op på besøget bagefter.

På Danske Museer Online, www.dmo1.dk, kan man søge og finde alle landets statslige og statsanerkendte museer. Kontakt

det enkelte museum for oplysninger om særlige tilbud til børn.

Historiens Dag i hele landet

Historiens Dag er en festdag for kulturarven og en appetitvækker, som skal pirre børn og voksnes nysgerrighed og inspirere dem til også at gå om bord i kulturarven de øvrige 364 dage om året.

Historiens Dag fejres over hele landet med et nyt tema hvert år, der sætter fokus på børn og historie. Bag aktiviteterne står lokale kræfter som museer, biblioteker, arkiver og foreninger. Kulturarvsstyrelsen koordinerer aktiviteterne og støtter arrangementerne med vejledning og økonomisk tilskud til markedsføring. Se kontakinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Kulturhistorie på nettet

I 2006 har Kulturministeriet og Undervisningsministeriet taget initiativ til *e-museum.dk* – en undervisningsportal, hvor børn og voksne kan downloade formidlingsmaterialer og gå på opdagelse eller søge viden i samlinger og udstillinger på de danske museer og science centre. Man kan f.eks. søge efter temaer, geografi og materialer fra lokalområdet eller regionen. Se også børns anmeldelser af undervisningsmaterialerne.

På *Kulturjagt.dk* får børn i 3.-5. klasse i Gentofte Kommune mulighed for at opleve den lokale historie på nye måder. Børnene præsenteres for den professionelle fortolkning af kulturarven og får lejlighed til at fortælle

le deres egne historier om lokalområdet. *Kulturjagt.dk* er flagskibet i kommunens udviklingsprojekt om formidling af den lokale kulturarv for børn. Med afsæt i Gentofte-projektet skal der udvikles nye modeller for formidling af lokal kulturarv til børn, så erfaringerne kan bruges i projekter andre steder i landet.

Få mere information om digital formidling af kulturarv til børn i forskellige aldersgrupper på [www.kuas.dk/kulturarven/Børn og kulturarv/formidling til børn/](http://www.kuas.dk/kulturarven/Børn_og_kulturarv/formidling_til_børn/) under menupunktet *På internettet*. Alle projekterne støttes af Kulturarvsstyrelsen.

Landsarkiverne

Landsarkiverne er Danmarks regionale arkiver, hvor man kan søge efter sine forfædres i kirkebøger og folketællinger og finde et hav af oplysninger om politi, domstole, kommuner og andre myndigheder. Landsarkiverne hører under Statens Arkiver, som også omfatter Rigsarkivet. De fire landsarkiver er fordelt med to i Jylland, et på Fyn, og et på Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm. Få flere oplysninger ved at søge på 'landsarkiverne' på www.danmark.dk.

Råd, vejledning og tilbud

Historiens Dag

Kulturarvsstyrelsen
Slotsholmsgade 1
1216 København K
Tlf. 72 26 51 00

Efter 20. nov. 2006:

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Kontaktperson:

Projektkoordinator Gitte Lildholdt
Tlf. 33 74 51 00
gli@kuas.dk
www.historiensdag.dk
www.kulturarv.dk/historiensdag

Historiens Dag er en årligt tilbagevendende begivenhed foreløbigt frem til 2008. Hvert år har sit særlige tema, alle med fokus på børn i historien.

Kulturjagt.dk / Gentofte

Gentofte Bibliotekerne

Kontakt:

Projektleder Mette Henriksen
Tlf.: 39 48 75 81
mette@gentofte.bibnet.dk
www.kulturjagt.dk

Bliv inspireret af Kulturjagt.dk, som er et formidlingsværktøj på internettet, der giver børn i 3.-5. klasse i Gentofte Kommune mulighed for at opleve den lokale historie på nye spændende måder.

Organisationen

Danske Museer (ODM)

Vartov
Farvergade 27D
1463 København K
Tlf. 49 14 39 66

Fax 49 14 39 67
info@dkmuseer.dk
www.dkmuseer.dk

Organisationen Danske Museer (ODM) er en interesseorganisation for 196 danske museer inden for kunst og kultur- og naturhistorie. ODM arbejder blandt andet for at fremme dansk museumsvesens interesser og formidle museale anliggender til offentligheden.

Kulturarvsstyrelsen

Slotsholmsgade 1
1216 København K
Tlf. 72 26 51 00

Efter 20. nov. 2006:

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Tlf. 33 74 51 00
kuas@kuas.dk
www.kuas.dk

Kontaktperson:

Charlotte Hansen
chn@kuas.dk

Kulturarvsstyrelsen har ansvaret for at sikre og formidle vores materielle kulturarv til alle borgere. Det vil sige de mange menneskeskabte, historiske genstande, som er med til at skabe vores fælles erindring – fra bygninger, fortidsminder og kunstværker til kuriøse hverdags ting. Styrelsen gør en særlig indsats for, at børn og unge skal opleve formidlingen af kulturarven som vedkommende. Indsatsen sker i et tæt samarbejde med de statslige og statsanerkendte museer og Undervisningsministeriet.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links til formidling og institutioner under menupunktet *Kultur-arv og museer*.

www.e-museum.dk

E-museum.dk er en undervisningsportal, der giver børn og voksne adgang til alle de undervisningsmaterialer, som danske museer og science-centre stiller til rådighed. Portalen er udviklet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.dmo1.dk

På *Dmo1* (Danske Museer Online) kan man besøge alle landets statslige og statsanerkendte museer. Man kan søge på geografi, efter emne, specifikke samlinger og hente praktiske oplysninger om de enkelte museer. Publikum inviteres også på virtuelle omvisninger i museernes samlinger, hvor der fortælleres historier om de ting og værker, som vises.

www.mik.dk

MiK (Museerne i København) er en fælles portal for museerne i Storkøbenhavn, hvor man nemt får overblik, information og inspiration til nye kulturoplevelser for børn og unge i Storkøbenhavn. Man kan

bl.a. søge efter forskellige udstillinger, arrangementer mv. og læse om de museer, der samarbejder med Skoletjenesten, og deres aktuelle undervisningstilbud.

www.kultunaut.dk

Kultunaut er en elektronisk kulturguide med mulighed for søgning inden for geografiske områder, i kalenderperioder og i generer som f.eks. udstillinger.

www.industrikultur.dk

Industri Kultur 07 er et formidlingsprojekt under IndustriKulturens år 2007, bl.a. med særlige aktiviteter og undervisningsmaterialer til børn og unge. Følg med på hjemmesiden, hvor der kan søges på geografisk område, emne og dato.

www.kulturjagt.dk

Kulturjagt.dk er et formidlingsværktøj på internettet, der giver børn i 3.-5. klasse i Gentofte Kommune mulighed for at opleve den lokale historie på nye måder.

Arkæolog for en dag på museet

Museet Kroppedal i Tåstrup arrangerer hvert år 5-7 aktiviteter for børn, der interesserer sig for arkæologi og historie.

Mest populær er *Vær arkæolog for en dag*. Børnene får en rundvisning på en arkæologisk udgravning, hvor de ser spor efter gamle huse, graver i affaldsgruber efter krukkeskår og redskaber i flint eller jern, og oplever hvordan arkæologen arbejder med at sikre fortidsminderne. Mange børn vender tilbage år efter år for at være med i udgravningsdagen, som giver dem et levende indblik i fortiden og arbejdet med at sikre kulturarven.

Museets lokale Hugin & Munin-klub for børn og unge mellem 8-15 år står for arrangementerne.

Få flere informationer på Kroppedal Museum for Astronomi, Nyere tid og Arkæologi på tlf. 43 30 30 06 / kontakt@kroppedal.dk / www.kroppedal.dk.

4. Valg af kunstner

Der er forskellige muligheder for at danne sig et overblik over, hvilke kunstnere, man kan arbejde sammen med om et kunstprojekt, og hvordan man finder frem til vedkommende.

Både i dette kapitel og på Børnekulturportalen, www.boernogkultur.dk kan man finde links til forskellige relevante oversigter og kunstnerdatabaser, både lokale og landsdækkende.

Fritidsinstitutionen eller foreningen kan i visse tilfælde søge midler til at ansætte en kunstner som gæstelærer via Huskunstnerordningen (se side 67). I så fald kan man på en nem og overskuelig måde søge efter professionelle kunstnere i Huskunstnerdatabasen på www.huskunstner.boernogkultur.dk. Alle kunstnere i databasen er godkendt som huskunstnere af Kunstrådet.

Man kan også søge inden for den kunstart, man er interesseret i – via databaser på nettet og via kunstartens faglige organisationer. Har man behov for mere vejledning, kan man i mange tilfælde få hjælp i kapitel 3 under *Råd, vejledning og tilbud*.

Billedkunst

Billedkunstnernes Forbund

Vingårdstræde 21
1070 København K
Tlf. 33 12 81 70
bkf@bkf.dk
www.bkf.dk

Kontaktperson:

Vibeke Rostrup Boysen

På Billedkunstnernes Forbunds hjemmeside findes en oversigt over foreningens 800 medlemmer. Kontakt forbundets sekretariat for oplysninger om, hvilke kunstnere der er interesserede i at arbejde med børn.

Huskunstnerdatabasen

Kunstrådets database over godkendte kunstnere til *Huskunstnerordningen* findes efter 1. november 2006 på hjemmesiden www.huskunstner.boernogkultur.dk.

Kunstdk.dk

Database over danske billedkunstnere, som Billedkunstcenteret/Kunststyrelsen står bag.

Børnekulturportalen

Relevante oversigter og links til kunstnerdatabaser findes på www.boernogkultur.dk under *Billede og form* → *Kunstnere og ud-dannelse*.

Film og medier

Dansk Skuespillerforbund

Sankt Knuds Vej 26
1903 Frederiksberg C
Tlf. 33 24 22 00
www.skuespillerforbundet.dk

Kontaktperson:

Henrik Petersen
hp@skuespillerforbundet.dk

Dansk Skuespillerforbund (DSF) er den faglige organisation for skuespillere, opera-sangere, dansere og koreografer. Ved personlig henvendelse til DSF's sekretariat kan man blive henvist til en skuespiller, der matcher ens behov.

Danske Filminstruktører

Vermundsgade 19, 2.
2100 København K
Tlf. 35 83 80 05
mail@filmdir.dk
www.filmdir.dk

Kontaktperson:

Steen Madsen

Danske Filminstruktører (DF) er sammenslutning af Film-, TV- og Video-instruktører i Danmark. Ved personlig henvendelse til sekretariatet, kan man blive henvist til en instruktør, der matcher ens behov.

Sammenslutningen af Danske Scenografer

Kongens Nytorv 21
Baghuset 3. sal
1050 København K
Tlf. 33 14 33 55
www.scenograf.dk

Kontaktperson:

Jacob Pelch
sds@scenograf.dk

Sammenslutningen af Danske Scenografer (SDS) er en fagforening for scenografer, lysdesignere, kostumedesignere m.fl. Ved personlig henvendelse til SDS's sekretariat, kan man blive henvist til en scenograf, der matcher ens behov.

Børnekulturportalen

Relevante oversigter og links til kunstnerdatabaser findes på www.boernogkultur.dk under *Film og animation* → *Filmproduktion*

Litteratur

Dansk Forfatterforening

Strandgade 6
1401 København K
Tlf. 32 95 51 00
danskforfatterforening@danskforfatterforening.dk
www.danskforfatterforening.dk

Kontaktperson:

Irene Petersen

Man kan få ideer til et forfatterbesøg ved at kontakte DFF's B&U-afdeling. På Dansk Forfatterforenings hjemmeside findes desuden en alfabetisk adresseliste over foreningens medlemmer, blandt andet de danske børne- og ungdomsbogsforfattere og illustratører. Hjemmesiden har også links til danske, nordiske og internationale forfatterorganisationer.

Børnekulturportalen

Oversigter over kunstnere og links til databaser findes på www.boernogkultur.dk under *Litteratur og biblioteker* → *Forfattere, illustratører og forfællere*.

Huskunstnerdatabasen

Kunstrådets database over godkendte kunstnere til Huskunstnerordningen findes efter 1. november 2006 på hjemmesiden www.huskunstner.boernogkultur.dk.

Forfatternet

Webguide til nulevende danske skønlitterære forfattere for børn og voksne, som er udarbejdet af en række folkebiblioteker landet over. Guiden indeholder pt. 578 kunstnere og flere er på vej. Se www.forfatternet.dk.

Forfatterweb

Webguide til danske skønlitterære forfattere og illustratører for børn og voksne, som kun er tilgængelig på biblioteket. Guiden er udarbejdet af Dansk Biblioteks Center. Se www.forfatterweb.dk.

DotBot

DotBot – børnebibliotekernes service på nettet – har en database over børnebogsforfattere. Se www.dotbot.dk.

Aslan

Vejviser til forfællere findes på hjemmesiden www.aslan.dk.

Illustratorgruppen

På Illustratorgruppens hjemmeside findes informationer om danske illustratører, der arbejder med billedbøger. Illustratorgruppen er en del af B&U gruppen i Dansk Forfatterforening. Medlemmerne er danske illustratører med et bredt arbejdsområde, men med billedbogen som fællesnævner. Se www.illustrator-gruppen.dk.

Musik

Dansk Musiker Forbund

Sankt Hans Torv 26
2200 København N
Tlf. 35 240 240
dmf@dmf.dk
www.dmf.dk

Kontaktperson:

Anders Laursen

Dansk Musiker Forbund (DMF) er en landsorganisation, der omfatter musikere, musikundervisere, sangere og musikteknikere. Man kan få rådgivning hos DMF's sekretariat, som også formidler kontakt til musikere, hvis man ønsker at arrangere et møde mellem børnene og en professionel musiker.

Danske Populærautorer

Gråbrødretorv 16
1154 København K
Tlf. 33 12 00 85
dpa@dpa.org

Kontaktperson:

Hans Dal

Danske Populærautorer (DPA) er en faglig forening for danske komponister af og forfattere til populærmusik. Man kan få rådgivning hos DPA's sekretariat, som også formidler kontakt til kunstnere, der arbejder med børn.

Danske Sangskrivere og Komponister

Gråbrødretorv 16, 2. sal
1154 København K
Tlf. 33 12 01 09

Kontaktperson:

Trine Jüeck Eschen Larsen
tjl@djbf.dk

Danske Sangskrivere og komponister (DJ-BFA) er en forening for professionelle komponister og sangskrivere inden for jazz,

rock, folkemusik og beslægtede musikgenrer. Man kan få rådgivning hos DJBFA's sekretariat, som også formidler kontakt til kunstnere, hvis man ønsker at arrangere et møde mellem børnene og en professionel musiker.

Dansk Komponistforening

Gråbrødretorv 16
1154 København K
Tlf. 33 13 54 05

Kontaktperson:

John Frandsen
jf@komponistforeningen.dk

Dansk Komponistforenings medlemmer er professionelle komponister inden for klassisk musik, men foreningen har også medlemmer, der fortrinsvis arbejder i "cross-over" genrer mellem rytmisk og klassisk musik eller med elektroakustisk musik. Man kan få kontakt hos sekretariatet, som også formidler kontakt, hvis man ønsker at arrangere et møde mellem børnene og en professionel komponist.

Dansk Jazzforbund

Nytorv 3, 3. sal
1450 København K
Tlf. 33 45 43 00

Kontaktperson:

Jacob Haagendal Nielsen
jh@dkjazz.dk

Dansk Jazzforbund er en ikke-kommerciel interesseorganisation, der arbejder for at synliggøre, styrke og profilere dansk jazz i Danmark og i udlandet. Forbundet giver råd, vejledning og tilbud til jazzrelaterede projekter – også med børn.

Børnekulturportalen

På Børnekulturportalen kan man finde oversigter over orkestre, der giver skolekoncerter, børnehavekoncerter, kamæleonkoncerter og karavanekoncerter. Se www.boernogkultur.dk under *Musik og sang* → *Kunstnere og orkestre* → *Koncerter for børn*.

Huskunstnerdatabasen

Kunstrådets database over godkendte kunstnere til Huskunstnerordningen findes efter 1. november 2006 på hjemmesiden www.huskunstner.boernogkultur.dk.

Musikformidlingen

På Musikformidlingens hjemmeside findes en landsdækkende, privat oversigt over solister og kunstnere, som arbejder med underholdning for børn. Kunstnerne er opdelt efter genrer inden for musik, dans, teater, klovne, gøglere og tryllekunstnere. Se www.danskmusik.com.

MB2 (Musik for Børn Basen)

På LMS – Levende Musik i Skolens hjemmeside findes en database over musikere, der henvender sig til et børnepublikum. Databasen udbygges løbende, og oplysningerne ajourføres årligt. LMS kan kontaktes for mere information om musikere og grupper. Se www.lms.dk.

Komponist- og sangskriverdatabasen

En database med medlemmer af Danske Jazz, Beat og Folkemusik Autorer (DJBFA), Danske Populær Autorer (DPA), Dansk komponist Forening (DKF) og KODA findes på www.komponister.dk.

Børnemusik i Danmark

Database over kunstnere, oplysninger om udgivelser, arrangementskalender og links

til forhandlere af børnemusik findes på den private hjemmeside www.boernemusik.dk.

Scenekunst

Teatercentrum

Axeltorv 12, Bygn. D
1609 København V
Tlf. 35 30 44 00
info@teatercentrum.dk
www.teatercentrum.dk

Teatercentrum er en institution under Kulturministeriet, som formidler information om de teatre, der spiller for børn og unge. Teatercentrum udgiver *Den Røde Brochure* – en oversigt over professionelle danske teatre, der tilbyder opsøgende og/eller stationære teaterforestillinger for børn og unge. Brochuren kan bestilles i en trykt udgave eller downloades på hjemmesiden.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører

Vermundsgade 19, 2.
2100 København K
Tlf. 35 83 80 05
info@stagedirectors.dk
www.stagedirectors.dk

Kontaktperson:

Sandra Piras / Bibi Skousen

Foreningen af Danske Sceneinstruktører (FDS) er den faglige organisation for instruktører, som er uddannet på de anerkendte teaterskoler eller har en tilsvarende erfaring som instruktør. Man kan få rådgivning hos FDS's sekretariat, som også formidler kontakt, hvis man ønsker at arrangere et møde mellem børnene og en professionel sceneinstruktør.

Dansk Skuespillerforbund

Sankt Knuds Vej 26
1903 Frederiksberg C
Tlf. 33 24 22 00
www.skuespillerforbundet.dk
dsf@skuespillerforbundet.dk

Kontaktperson:

Henrik Petersen
hp@skuespillerforbundet.dk

Dansk Skuespillerforbund (DSF) er den faglige organisation for skuespillere, opera-sangere, dansere og koreografer. Henvender man sig til DSF's sekretariat, kan man blive henvist til en skuespiller, der matcher ens behov.

Sammenslutningen af Danske Scenografer

Kongens Nytorv 21
Baghuset 3. sal
1050 København K
Tlf. 33 14 33 55
www.scenograf.dk

Kontaktperson:

Jacob Pelch
sds@scenograf.dk

Sammenslutningen af Danske Scenografer (SDS) er en fagforening for scenografer, lysdesignere, kostumedesignere m.fl. Henvender man sig til SDS's sekretariat, kan man blive henvist til en scenograf, der matcher ens behov.

Børnekulturportalen

Oversigter og links til små og større scener, turnerende teatre, statsensemblet Corona la Balance samt cirkus og gøgl findes på www.boernogkultur.dk under *Teater og dans* → *Kunstnere og scener* samt under *Leg og bevægelse* → *Cirkus og gøgl*.

Huskunstnerdatabasen

Kunstrådets database over kunstnere som er godkendt til Huskunstnerordningen findes på hjemmesiden www.huskunstner.boernogkultur.dk.

Cirkus i Danmark

Fakta og links til danske cirkuser findes på den private hjemmeside www.cirkus-dk.dk.

Cirkus Skandinavien

Oversigt over kunstnernavne i nordiske cirkuser findes på hjemmesiden www.cirkus-skandinavia.dk.

Dansk Artist Booking

Database over klovne og gøglere findes på hjemmesiden www.artist.dk.

Danske Hospitalsklovne

Oversigt over hospitalsklovne og de institutioner og hospitaler, som tilbyder klovne findes på hjemmesiden www.danskehospitalsklovne.dk.

Tværkunstneriske oversigter**Dansk Artist Forbund**

Vendersgade 24
1363 København K
Tlf. 33 32 66 77
www.artisten.dk

Kontaktperson:

Lena Brostrøm Didriksen
lbd@artisten.dk

Dansk Artist Forbund (DAF) repræsenterer vokale og instrumentale artister inden for rock, pop, jazz, folk, rap, hiphop, visemusik og verdensmusik – og artister inden for klassisk cirkus, nycirkus, show og variete. På Dansk Artist Forbunds hjemmeside findes en oversigt over forbundets medlemmer.

Børnekulturportalen

Lokale og landsdækkende oversigter over kunstnere, der er interesserede i at deltage i børnekulturprojekter findes på www.boernogkultur.dk under *Kunstnerkataloger*.

Arte

Entertainere for børn kan bookes på www.arteboking.dk.

BazART

BazART er et webkatalog over kunstnere med flygtninge-, indvander- og international baggrund, som bor i Danmark. BazART er et samarbejde mellem Dansk Flygtningehjælp og Statsbiblioteket/Indvandrerbiblioteket. Se www.bazart.dk.

Gode råd om samarbejdet med kunstnere

- Vær opmærksom på, om kunstneren henvender sig til aldersgruppen.
- Lav en skriftlig aftale med kunstneren om tid, sted og pris samt vilkår for aflysning, så I undgår eventuelle misforståelser.
- Kunstner og lærer/pædagog spiller hver deres rolle. Skab et optimalt samspil mellem pædagog og kunstner ved på forhånd at definere jeres indbyrdes roller og aftal en klar og detaljeret opgavefordeling. Det sikrer børnene den bedste mulige oplevelse.
- Afprøv og klargør teknisk udstyr inden arrangementet. Bestil eventuelt supplerende udstyr for en sikkerheds skyld.
- Forbered arrangementet/projektet med børnene og forældrene ved at informere og motivere dem, så de kan glæde sig til det på forhånd.
- Tag godt imod kunstneren – det betyder mere end man tror for den kunstneriske forberedelse, at kunstneren "føler sig hjemme" og ved, hvor man klæder om, opbevarer sine ting osv. Byd gerne velkommen med kaffe og tid til en lille snak.

5. Økonomi

Hvor er der mulighed for at søge tilskud?

Kommunen

I mange kommuner har fritidsinstitutioner, klubber og foreninger flere muligheder for at søge støtte til kulturelle formål:

- Mange kulturaktiviteter for børn kan få støtte via folkeoplysningsloven.
- Mange kommuner giver også børn og unge-institutioner tilskud til kulturaktiviteter. Som regel er det dog en betingelse, at institutionen samarbejder med andre institutioner eller foreninger.
- Er man interesseret i at købe en børneteaterforestilling, kan man søge kommunen om tilskud til at købe en af de forestillinger, som staten giver refusion til. Læs mere under *Scenekunst* side 42.

Få flere oplysninger om de lokale støttemuligheder hos kommunen i kulturforvaltningen, skoleforvaltningen og folkeoplysningssekretariatet.

Staten

- Fritidsklubber, foreninger og kulturinstitutioner kan i visse tilfælde søge tilskud

til kulturaktiviteter gennem statens puljer til kulturaktiviteter på særlige indsatsområder. F.eks. områder, hvor Kulturministeriet gerne vil udvikle nye former for aktiviteter eller metoder, eller et projekt, man arbejder sammen med kommunen eller andre lokale institutioner om.

- Fritidsklubber, kulturinstitutioner og foreninger kan i særlige tilfælde via *Huskunstnerordningen* få tilskud til at ansætte kunstnere som gæstelærere i kortere eller længere tid. Læs mere nedenfor.

Få information, hjælp og vejledning om støttemulighederne hos Børnekulturens Netværk under Kulturministeriet. Sekretariatet har tlf. 33 73 33 70.

NB! Amterne har indtil nu støttet regionale børnekulturaktiviteter. Fra 1. januar 2007 overtager kommunerne og staten deres kulturelle opgaver. Få information om de nye muligheder på Kulturministeriets hjemmeside www.kum.dk under *Temaer* eller ved henvendelse til Børnekulturens Netværk.

Huskunstnerordningen

Huskunstnerordningen er en ordning, hvor Kunstrådet giver interesserede skoler og fritidsinstitutioner tilskud til at ansætte kunstnere som gæstelærere i kortere eller længere tid. Andre institutioner for børn og unge mellem 6-19 år kan også søge tilskud.

Formålet med ordningen er at lukke børn og unge ind i den kunstneriske proces gennem mødet med den professionelle kunstner. Ved at lade kunstnere stå for formidlingen, oplever børnene den professionelle kunst gennem kunstnerens øjne og kunstnerens håndtering af værktøj, instrumenter, stemme eller krop. Mødet med kunsten bliver derfor af en helt anden karakter, end der er mulighed for i den normale undervisning.

Hvem kan søge?

- Institutioner
Dvs. skoler, SFO/fritidshjem og andre fritidsinstitutioner samt efterskoler, specialskoler, gymnasier og HF. Institutionen skal være udgangspunkt for projektet, men aktiviteterne kan foregå i et samarbejde med f.eks. kulturinstitutioner eller foreninger.
- Kommuner og regioner
Enkelte kommuner, regionale netværk eller kommuner og grupper af kommuner kan søge, hvis de ønsker at give institutionerne i området tilbud om at få besøg af en eller flere kunstnere.

Hvad kan man søge til og hvordan?

Man kan søge tilskud til

- Kunstnerbesøg af kortere varighed (fra

en enkelt dag til en uge)

- Huskunstnere, som ansættes i længere forløb (fra en uge til et år)

Kunstrådets tilskud dækker 75-100 procent af kunstnerens honorar. Den nøjagtige procentsats afhænger af projektets karakter og økonomi. Rådet dækker også rejse- og opholdsudgifter, mens ansøgeren selv skal dække udgifter til materialer.

Ansøgningsskema og ansøgningsvejledning kan hentes på Børnekulturportalen, www.boernogkultur.dk.

Få flere informationer om ordningen hos Kunststyrelsen eller Børnekulturens Netværk.

Valg af huskunstner

Skabende kunstnere fra alle kunstneriske områder kan blive huskunstnere, hvis de kan dokumentere deres professionelle virke eller uddannelse fra en af statens kunstneriske uddannelsesinstitutioner. F.eks. billedkunstnere, sceneinstruktører, scenografer, skuespillere, dansere, forfattere, musikere, sangere og komponister.

Huskunstnerdatabasen

I databasen www.huskunstner.boernogkultur.dk kan man finde alle de kunstnere, der indtil videre er godkendt af Kunstrådet.

Læs mere om valg af kunstner i kapitel 4.

Fonde og sponsorer

- De fonde, man kan søge tilskud hos, kan være svære at gennemskue, og selv om mulighederne synes mange, kan det være svært at finde frem til relevante fonde, som det er realistisk at få støtte fra. I Kraks *Vejviser til legater og fonde* findes en overskuelig oversigt over legater og fonde. Kontakt fonde, som virker relevante, for at høre mere om betingelser, støttens størrelse, ansøgningsfrist og ansøgningssekema.
- Sponsorstøtte til kulturelle aktiviteter er også en mulighed. Det er blevet mere almindeligt at lokale kulturaktiviteter

bliver støttet af lokale handlende, handelsstandsforeninger og firmaer. Kontakt mulige sponsorer i god tid for at få klarlagt særlige betingelser eller ønsker. Støtten kan f.eks. være i form af materialer eller andre naturalier, eller støtten kan øremærkes til en særlig del af projektet, som har tilknytning til sponsorens forretning eller firma.

- En række større erhvervsvirksomheder har oprettet fonde, som kan søges til velgørende eller kulturelle formål. Virksomhederne annoncerer som regel i dagspressen, når fondene kan søges.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde aktuelle oversigter over de muligheder, man har for at få tilskud fra stat, kommune og private fonde under *Støtte og fonde*. Oversigter over kommuner, som har særligt fokus på børn og unge finder man under *Amter og kommuner*. Lister over lokale børnekulturhuse og børnekulturkonsulenter som kan vejlede og hjælpe med kontakter, finder man under *Kulturhuse og konsulenter*.

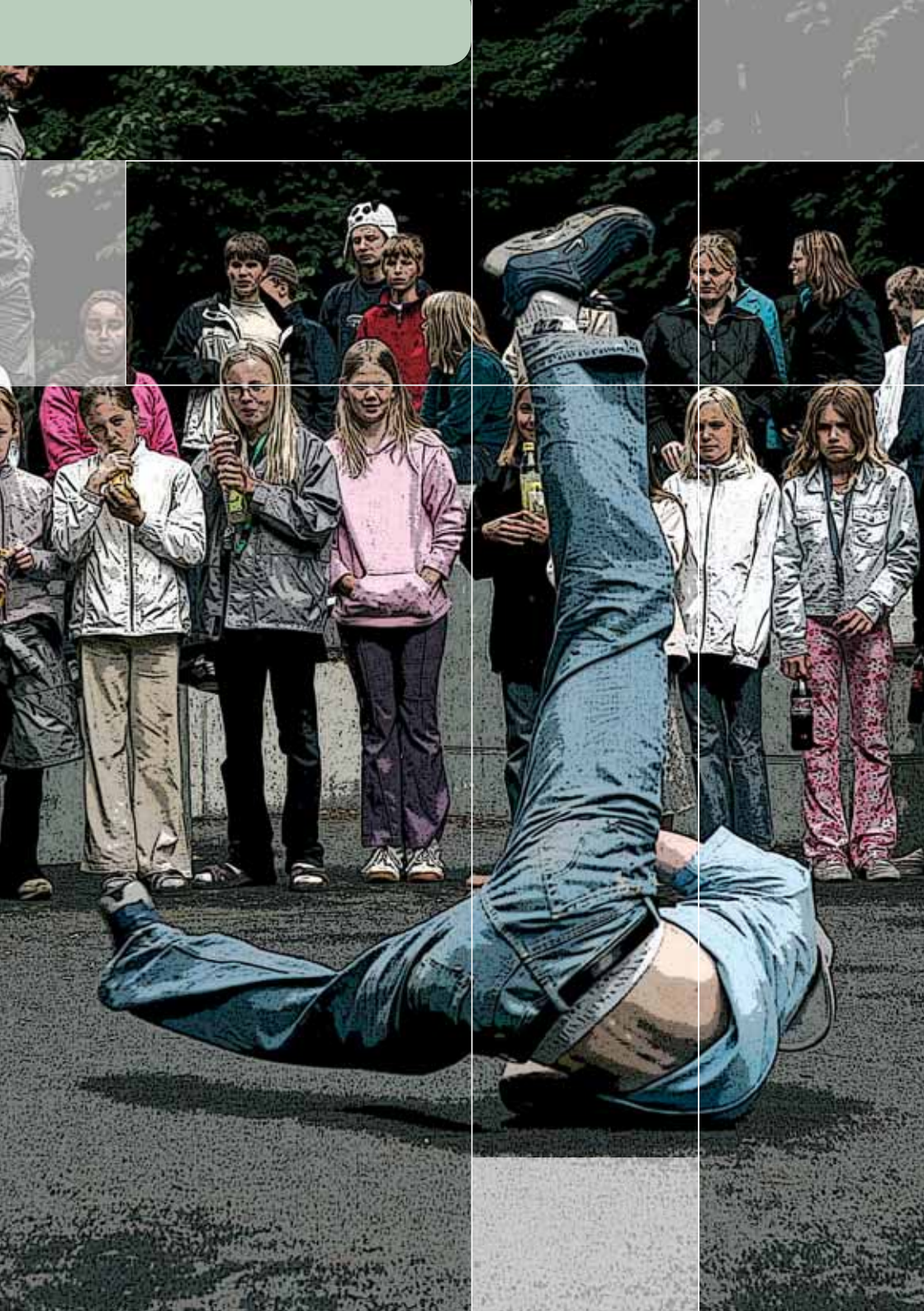
www.boernekultur.dk

På *Børnekulturens Netværks* hjemmeside

kan man få overblik og information om tilskudsmuligheder hos hver af de seks parter, som indgår i netværket: Biblioteksstyrelsen, Det Danske Filminstitut, Kulturarvsstyrelsen, Kunststyrelsen, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranlæggender og Undervisningsministeriet

www.kum.dk

På *Kulturministeriets* hjemmeside kan man under *Støtte* finde oversigter over samtlige støttemuligheder på kulturområdet inden for ministeriets arbejdsområde.

6. Litteraturliste

I listen findes et udvalg af nyere publikationer med relevans for arbejdet med kunst og kultur i fritids- og ungdomsklubber, foreninger og kulturinstitutioner.

Biblioteker, børn og kultur

Buchhave, Bente

24 sider. Biblioteksstyrelsen, 1999.

ISBN: 87-87012-40-5.

Billeder og billedkunst. Om billedpædagogik i teori og praksis

Villadsen, Ole H.

Til lærere i folkeskolen, HF og gymnasiet samt til studerende i læreruddannelsen og pædagoguddannelsen. 162 sider. Gyldendal, 1. udgave, 1999. 2. oplag, 2005. ISBN: 87-00-33896-6.

Børnekunst – Inspiration til billedkunst

Britta Johanson, Lisbeth Lauridsen

Ideer til, hvad man kan male, tegne og klippe med børn fra 5 til 12 år, beskrevet i tre trin: proces, materiale, forarbejde, og afprøvet med børn. Alle illustrationer er lavet af børn. 120 sider. Kroghs Forlag, 2003.

ISBN: 87-624-0528-4.

Et hus er et ansigt – En bog for børn om arkitektur

Jensen, Louis

En lille dreng går en tur med sin far gennem byen videre ud til skov og strand. Undervejs lærer faren sin søn at se, især på husene. Men også naturen, vejret og frem for alt: lyset og dets virkning. Fra 5 år. 57 sider. Gyldendal, 1998. ISBN: 87-00-34860-0.

Hvorfor?

En kunstbog for børn og barnlige sjæle

Finn Lykke Schmidt

Billedbog. Børns overraskende og afvæbnende spørgsmål til 18 forskellige kunstværker gør, at man uden tøven nærmer sig kunstværket fra en helt ny vinkel, også hjulpet på vej af venstresidernes humoristiske illustrationer. Velegnet til oplæsning fra 5 år. Selvlæsning fra 8 år. 46 sider. Klim, 2004.

ISBN: 87-7955-286-2.

Kultur for børn – Børns møde med professionel kunst

Red.: Karen Marie Demuth

Ebbe Høyrup: Hønen og ægget. Helhedstænkning i vores syn på børn og musik. Finn Thorbjørn Hansen: Børnekultur og dannelse. Sven Nilsson: Meningen med livet. 108 sider. Syddansk Universitetsforlag, 2004.

Kunsten at flytte bjerge

– Nye veje i det forebyggende arbejde med børn og unge

Tage Andersen og Monica C. Madsen

112 sider. Kulturens Børn og Det Kriminalpræventive Råd, 2000. ISBN-nr. 87 88789 31 2

Kultur med barnet i centrum

– Brikker til et værdisæt for arbejdet med børn og kultur

Kabel, Steen

96 sider. Kulturministeriet, Kulturens Børn, 1998.

ISBN-nr. 87 87882 42 6

Om processen – Det æstetiskes betydning i børns kultur

Juncker, Beth

Præsentation af et nyt æstetisk børnekulturbegreb, hvor det æstetiskes betydning i kunst skiller sig fra dets betydning i hverdagen og hvor det æstetiske og dets fortolkningsfællesskaber er forudsætningen for det sociale. Disputats, Danmarks Biblioteksskole, 2006. 304 sider. Tiderne Skifter, 2006. ISBN: 87-7973-195-3.

Små børn i filmland. Et pædagogisk vejledende materiale om de yngste børns møde med filmen

Red.: Line Arlien-Søborg, Flemming Kasper-

sen. Bidragydere: Ulrich Breuning m.fl.
37 sider. Det Danske Filminstitut, 2005

Tusindfyrd. Erfaringer med kunst og kultur i børns institutioner

Madsen, Monica C. Red.: Jan Helmer-Petersen og Benedicte Helvad.

Om forsøgsordningen Tusindkunst, hvor lokale aktører som børnehaver, skoler, SFO'er, dagpleje, biblioteker og museer m.fl. har arbejdet sammen om at skabe nye og bedre muligheder for arbejdet med børn og kultur i børns institutioner. 128 sider. Kulturrådet for Børn, 2001. ISBN: 87-87882-01-9.

Publikationer fra Børnekulturens Netværk

Børnekultur i hele landet – Handlingsplan 2006-2007 og Statusrapport 2005

Handlingsplanen for Børnekulturens Netværk 2006-2007 sætter fokus på arbejdet med børn og kultur i det nye Danmark efter kommunalreformen. Handlingsplanen er suppleret med en statusrapport for 2005. 52 sider. Børnekulturens Netværk, 2006.

ISBN: 87-87882-50-7.

Børnekultur i kommunen – Ideer og inspiration til kommunalreformen

Et værktøj til arbejdet med børnekulturpolitik under kommunalreformen. Publikationen samler en lang række artikler om forskning, formidling og erfaringer på det børnekulturelle felt i landets kommuner. Børnekulturens Netværk, 2006.

ISBN: 87-87882-60-4

Slip fortællingen løs – Kunst- og kulturformidling til de 3-6 årige

En antologi om kunst- og kulturformidling. Den brede vifte af artikler tager alle afsæt i fortællingen som særlig formidlingsform til de små børn – både overordnet og med fokus på hver enkelt kunststart. Børnekulturens Netværk, 2006.

ISBN: 87-87882-52-3.

Kunst i børns dagligdag – En guide til mødet med kunst og kultur i dagtilbud

Guide med inspiration til og vejledning om mulighederne for de 0-6 åriges møde med kunst og kultur. Børnekulturens Netværk, 2006. ISBN: 87-87882-62-0.

Kunst i børns dagligdag – En guide til mødet med kunst og kultur i skole og SFO

Guide med inspiration til og vejledning om mulighederne for skolebørns møde med kunst og kultur. Børnekulturens Netværk, 2006. ISBN: 87-87882-64-7.

Kunst i børns dagligdag – En guide til mødet med kunst og kultur i børns fritid

Guide med inspiration til og vejledning om mulighederne for børns møde med kunst og kultur i fritiden. Børnekulturens Netværk, 2006. ISBN: 87-87882-66-3.

Når børn møder kultur – En antologi om formidling i børnehøjde

En bred vifte af artikler og interviews, inspiration og gode råd, som kan fremme formidling af kunst og kultur til børn. 58 sider. Børnekulturens Netværk, 2006.

ISBN: 87-87882-45-0.

Tal om børnekultur – En statistik om børn, kultur og fritid

En børnekulturstatistik med resultaterne fra kortlægningen af børns kulturvaner, kulturforbrug og -produktion i 2004 samt statistikker, oversigt og meget andet. ISBN: 87-87882-57-4.

Alle publikationer er gratis og kan bestilles på Børnekulturens Netværks sekretariat på tlf. 33 73 33 70 eller downloades på www.boernekultur.dk.

Publikationer fra Læselyst-kampagnen

Læselyst er en kampagne for bøger og læsning under Kulturministeriet, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Undervisningsministeriet.

Børnehavebiblioteket – En ny variant i folkebibliotekernes betjening af dagtilbudene

Borum Madsen, Brit

Resultat af spørgeskemaundersøgelse til landets folkebiblioteker, foråret 2004. 26 sider. Biblioteksstyrelsen, 2004. ISBN: 87-91115-88-4.

Børnehavebiblioteket – Når pædagoger og bibliotekarer går hånd i hånd

Madsen, Monica C.

48 sider. Biblioteksstyrelsen, 2004. ISBN: 87-91115-77-9.

Den blå drage

Evaluering af læseprojektet *Den blå drage* på Byskolen i Svendborg ledet af Josefine Ottesen. 48 sider. Biblioteksstyrelsen, 2005. ISBN: 87-91554-20-9.

Forfatteren Josefine Ottesen og den blå drage

Ingerslev, Gitte Holten

Evaluering af læseprojektet *Den blå drage* på Byskolen i Svendborg. Gør rede for teorierne bag projektets arbejdsmåde og giver forslag til, hvordan et lignende projekt kan gribes an af andre. 45 sider. Biblioteksstyrelsen, 2005. ISBN: 87-91554-18-7.

Højtlesning – At høre den ægte nattergal synge

Madsen, Monica C.

45 sider. Biblioteksstyrelsen, 2004. ISBN: 87-91115-86-8.

Litteraturen – Lokomotivet i læreprocessen

Madsen, Monica C.

Indlæg der på hver sin måde fokuserer på litteraturens betydning for barnets dannelse og uddannelse. 48 sider. Biblioteksstyrelsen, 2005. ISBN: 87-91554-16-0.

Læsningens magi – Om børn, bøger og læselyst

Madsen, Monica C.

Gennem en række interviews med bl.a. forfattere, politikere og bibliotekarer gives der analyser af børns lyst til og engagement i at læse bøger. 48 sider. Biblioteksstyrelsen, 2003. ISBN: 87-91115-72-8.

Med åbne øjne – Forskellige kvaliteter i litteraturen for børn

Madsen, Monica C.

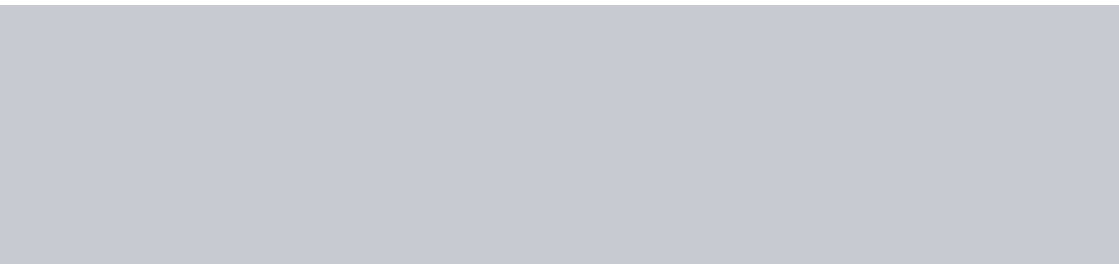
Gennem interviews giver en række forskere, formidlere, forfattere og illustratører deres bud på kvalitetsbegreber og -kriterier som de finder vigtige i diskussionen om børnebøger og litteratur til børn. 80 sider. Biblioteksstyrelsen, 2006. ISBN: 87-91554-64-0.

Mulighedernes verden – Børns møde med litteraturen og forfatteren

Madsen, Monica C.

43 sider. Biblioteksstyrelsen, 2004. ISBN: 87-91115-79-5.

Alle publikationer er gratis og kan bestilles på www.laeselyst.nu.

Illustrationer

Allerød Bibliotek (2004)

Side 31

Birkerød Bibliotek (2006)

Side 9

Fasangården Børnehave, Frederiksberg (2006)

Side 7, 60

Filmhuset, København (2006)

Side 21

Louisiana Museum for Moderne Kunst, Humlebæk (2006)

Forside og side 11, 45

Louis Petersens Børnegård, Frederiksberg (2006)

Side 17

Kunsthallen Nikolaj, København (2005)

Side 49, 57

Københavns Kommunes Musikskole (2006)

Side 25, 37, 41

Nationalmuseet, København (2005)

Side 35

Sankt Joseph Skole, København (2005)

Side 29

Skaterbanen, Gentofte (2004)

Side 69

Kunst i børns dagligdag er en guide til arbejdet med kunst- og kulturaktiviteter i fritids- og ungdomsklubber, foreninger og kulturinstitutioner. Den rummer information om en lang række områder, f.eks. støttemuligheder, tilbud om rådgivning, mulige samarbejdspartnere, links på internettet relevant litteratur og sidst – men ikke mindst – eksempler på konkrete kunst- og kulturaktiviteter for børn og unge til inspiration.

Kunst i børns dagligdag er udgivet af Børnekulturens Netværk – Kulturministeriets rådgivende organ for børnekultur. Netværket består af Biblioteksstyrelsen, Det Danske Filminstitut, Kulturarvsstyrelsen, Kunststyrelsen, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Undervisningsministeriet.

Læs mere om Børnekulturens Netværk på www.boernekultur.dk.

Børnekulturens Netværk